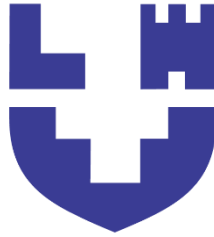

**Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет**

ПСИХОЛОГІЯ МАСМЕДІА

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми Медіакомунікації та PR
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини
спеціальності С7 Журналістика
денної та заочної форм навчання

Луцьк 2025

УДК 316.77:070(67)

П-86

До друку

Голова вченої ради факультету освітніх, цифрових та соціальних технологій _____ Г. А. Герасимчук

Затверджено вченою радою освітніх, цифрових та соціальних технологій ЛНТУ, протокол № ____ від «_____» 2025 року

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н. П. Поліщук

Рекомендовано до видання на засіданні кафедри іноземної та української філології ЛНТУ, протокол № ____ від «_____» 2025 року.

Завідувач кафедри іноземної та української філології _____ А.П. Мартинюк

Укладач: _____ А. М. Губіна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ

Рецензент: _____ К.І. Шкарлатюк, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ;

Відповідальний за випуск: _____ А.П. Мартинюк, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології ЛНТУ

Психологія масмедіа. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми Медіакомунікації та PR, галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С7 Журналістика денної та заочної форм навчання/ уклад. А. М. Губіна. Луцьк : Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025, 56 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку самостійної роботи, зміст самостійної роботи до кожної з тем, зміст КППЗ, питання для самоконтролю до кожної теми, питання підготовки до іспиту.

Призначене для здобувачів вищої освіти спеціальності С7 Журналістика освітньої програми «Медіакомунікації та PR».

© А.М.Губіна, 2025

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 1	5
3. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 2	7
4. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 3	9
5. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 4	11
6. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 5	14
7. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 6	16
8. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 7	18
9. САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 8	19
10. КПІЗ	21
11. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	24
12. ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Мета курсу «Психологія масмедіа» – формування у студентів компетентностей, пов'язаних із необхідністю аналізу психологічних аспектів процесів медіавиробництва та медіаспоживання, розвиток медіаграмотності.

Завдання вивчення дисципліни :

- висвітлити соціально-психологічні проблеми медіа як соціальної реальності людського суспільства;
- сформуванню у студентів розуміння психологічної складової медіавиробництва і медіаспоживання, особливостей впливу медіапродукції на свідомість і поведінку її споживачів;
- розвиток медіаграмотності студентів.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних занять:

- вивчення лекційного матеріалу;
- вивчення теми за підручниками і посібниками;
- опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
- опрацювання завдань до практичних занять.

2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.

3. Ведення конспекту.

4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.

5. Підготовка КПЗ

Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЯ МЕДІА ВИРОБНИЦТВА

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 1

Тема : ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСОБИСТІСНОЇ ТА МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

План.

1. Предмет і завдання психології масмедіа
2. Комунікація та її види.
3. Інформація, реальність, медіареальність, гіперреальність.
4. Кодекс етики українського журналіста.
5. Критичне мислення

Підготувати відповіді :

1. Визначення поняття “психологія”
2. Одне з головних завдань психології.
3. Що вивчає психологія мас-медіа?
4. Що в центрі уваги психології мас-медіа?
5. Назвіть вищу форму психологічного зв'язку між людьми.
6. На якій психологічній моделі ґрунтується феномен “комунікація”?
7. Охарактеризуйте визначення масової комунікації.
8. Особливості міжособової (індивідуальної) і масової комунікації.
9. Чому інформацію вважають найголовнішим стратегічним товаром?
10. Алгоритм дій вирішення проблем з допомогою критичного мислення.
11. Зв'язок медіапсихології з іншими галузями наукового знання
12. Теорія громадської думки Уолтера Ліппмана
13. Що таке симулякр?
14. Критичне мислення. Як його тренувати?
12. Схарактеризуйте студентські матеріали про українські засоби масової комунікації.

Практична частина:

I. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну із тем:

Теми доповідей

1. Психологічні функції масмедіа в суспільстві
2. Роль критичного мислення у формуванні інформаційної гігієни
3. Роль масмедіа у формуванні соціальних установок та поведінки
4. Комуникативні бар'єри у медійному середовищі
5. Інформаційна насиченість та її вплив на сприйняття реальності
6. Психологічний вплив порушення етичних норм на суспільну довіру
7. Конфлікт етики та інформаційної вигоди: дилеми сучасного журналіста

II. Ознайомтеся зі студентськими відгуками про матеріали засобів масової інформації, які подані до теми лекції, оцініть їх у контексті психології

медіавиробництва і психології медіасприймання. (Джерело: Підручник: Психологія мас-медіа : підручник / Василь Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 10-20).

III. Підготувати відгук про матеріали ЗМІ за зразком попереднього завдання.

IV. Конспектування: Богуш Л. А. Вплив медіа на формування громадської думки у світі. https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_3/52.pdf

V. Підготувати інформацію про критичне мислення: <https://inrespublica.org.ua/novyny/rozvytok-krytychnogo-myslennya-komu-dlya-chogo-i-yak.html>

Джерела інформації:

1. Лизанчук В. Психологія мас-медіа : підручник / Василь Лизанчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 420с.
2. Кодекс етики українського журналіста / Затверджено НСЖУ 12.12.2013 р. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex>
3. Етичний кодекс українського журно-реаліста https://ms.detector.media/profstandarti/post/9799/2011-04-22-etychnyy-kodeks-ukrainskogo-zhurno-realista/?utm_source=chatgpt.com
4. Іванова Т. Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу: навчальний посібник / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Центр вільної преси, 2024. 178 с. https://www.aup.com.ua/uploads/Mediagramotnist_ta_kritichne_AUP24.pdf
5. Бодріяр, Жан. Симулякри і симуляція / Пер. з фр. В. Ховхун. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2004. 230 с.
6. Кириченко В. В. Психологія інформаційної діяльності : Навчальний посібник / В. В. Кириченко– 2-ге вид. вип. і доп. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 146 с.
7. Кодекс етики українського журналіста https://vseosvita.ua/library/kodeks-etiki-ukrainskogo-zurnalista-272197.html?utm_source=chatgpt.com
8. What is Media Psychology? And Why You Should Care: веб-сайт. URL: <https://www.apadivisions.org/division-46/about/rutledge-media-psychology.pdf>
9. Богуш Л. А. ВПЛИВ МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ У СВІТІ https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_3/52.pdf
10. Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів: монографія / [О. Т. Барішполец, О. Л. Вознесенська, О. Є. Голубєва, Г. В. Мироненко, Л. А. Найдьонова, Н. О. Обухова Н. І. Череповська] ; за наук. ред. Л. А. Найдьонової, Н. І. Череповської ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - К. : Міленіум, 2014. 348 с
11. Міжнародна федерація журналістів. IFJ Global Charter of Ethics for Journalists. URL: <https://www.rcmediafreedom.eu/Tools/Legal-Resources/Legal-docs/IFJ-Global-Charter-of-Ethics-forJournalists>
12. Медіапсихологія [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад. О. О. Порпуліт. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. 23 с.
13. Лубкович І. Соціальна психологія масової комунікації : [підруч. для студ. ф-тів та від-нь журналістики] / Ігор Лубкович. Львів : ПАІС, 2013. С. 147.
14. Різун В. Теорія масової комунікації : підручник / В. Різун. К. : Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
15. Критичне мислення. <https://inrespublica.org.ua/novyny/rozvytok-krytychnogo-myslennya-komu-dlya-chogo-i-yak.html>

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 2

Тема: ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ЖУРНАЛІСТА

План

- 2.1. Індивід, індивідуальність, особистість в сфері мас-медіа.
- 2.2. Індивідуально-психологічні властивості особистості журналіста
- 2.3. Проблема типового темпераменту журналіста.
- 2.4. Типологія соціальних характерів та характерологічний портрет журналіста.
- 2.5. Літературні здібності та інтелект у структурі здібностей журналіста.
- 2.6. Психологічні особливості емоційної сфери журналіста.
- 2.7. Типи особистості журналіста та модель професійної спеціалізації.

Підготувати відповіді :

1. Дайте визначення поняття «особистість».
2. Що є людською біологічною основою розвитку особистості у певних соціальних умовах?
3. Чи усім удається стати індивідуальністю?
4. Що охоплює індивідуально-психологічна структура особистості ?
5. Розкрийте психологічні особливості сангвініка / холерика / флегматика / меланхоліка.
6. Зв'язок типів темпераменту та типів вищої нервової діяльності.
7. Екстравертованість та інтровертованість.
8. Назвіть основні акцентуації характеру.
9. Що є передумовою здібностей?
10. Чим відрізняється талановитість від геніальності?
11. У якому напрямку проявляється шлях розвитку особистості?
12. Які ознаки поняття «здібність» за Б.Тепловим?
13. Чи можуть існувати здібності без процесу розвитку?
14. Класифікація здібностей.
15. Які здібності є найважливішими для журналіста?
16. Провідні компоненти інтелекту.
17. Що таке «соціологічна уява»?
18. Що сприяє зміні внутрішнього середовища організму під впливом зовнішніх дій?
19. Чому журналісту бажано мати не тільки журналістську, але і спеціальну освіту?
20. Основні ознаки представника покоління Z (з конспектування).
21. Що таке емоційний інтелект?

Практична частина:

I. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну із тем:

1. Теорія поколінь. Покоління X, Y, Z. Покоління Альфа і в чому відмінність від поколінь X, Y, Z?
2. Особливості сприймання та обробки інформації поколінням screen-screen.
3. Сенситивні періоди в житті людини і їх коди числа Фібоначчі (В. В. Клименко)
4. Вікові аспекти медіасоціалізації. Основні переваги та ризики медіасоціалізації особистості.
5. Проблема самоідентифікації особистості в сучасному медіапросторі.

II. Конспектування. Підготуватися до обговорення статей:

1. Бахвалова А. В. Методика дослідження професійно важливих якостей журналіста. Науковий вісник Херсонського державного університету: Серія Психологічні науки. 2020. № 3. С. 7-14. <https://doi.org/10.32999/ksu2312-3206/2020-3-1> (Виписати професійно важливі якості журналіста).
2. Кривцова, М., & Сорока, О. (2021). ПОКОЛІННЯ Z ЯК ПОТЕНЦІЙНИЙ СЕГМЕНТ РИНКУ ПРАЦІ. *Економіка та суспільство*, (27). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-2>

Джерела інформації:

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Вид-во «Віват», 2018. 512 с.
2. Гоулман, Д. Емоційне лідерство: Мистецтво управління людьми на основі емоційного інтелекту / Деніел Гоулман, Річард Бояціс, Енні Маккі. - М.: Альпіна Бізнес Букс, 2007.
3. Карпенко Є.В. Психологія емоційного інтелекту в дискурсі життєздійснення особистості. дисс.... докт. психол. наук: 19.00.07 / ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаніка». Івано-Франківськ, 2020. 497 с. https://www.oa.edu.ua/doc/dis/karpenko_dis.pdf
4. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2021. 134 с.
5. Кириченко В. В. Психологія інформаційної діяльності : Навчальний посібник / В. В. Кириченко – 2-ге вид. вип. і доп. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 146 с.
6. Кривопишина, О. А. Психологія журналістської творчості : конспект лекцій для студ. напряму 0302 «Журналістика та інформація» спец. 6.030201 «Журналістика» денної форми навчання / О. А. Кривопишина. - Суми : СумДУ, 2010. 129 с.
7. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 272 с. https://pidru4niki.com/158407208622/psihologiya/zagalna_psihologiya
8. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. К. : Центр Вільної Преси, 2013. С.237-282.
9. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. У 2 книгах. Книга 1. Соціальна психологія особистості і спілкування : Навчальний посібник. / Л.Е. Орбан-Лембрик. К.: Книги-XXI, 2010. 464 с.
10. Петрунько О.В. Діти і медіа:соціалізація в агресивному медіа середовищі. Ніжин, 2011. С.164-187.
11. Підгірна І. С. Індивідуальні стилі медіакомунікації підлітків. Наукові студії із соціальної та політичної психології : Збірник статей. К., 2015. С. 269-280.
12. Скрипченко О. В. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К.: Либідь, 2005. 464 с.
13. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Навчальний посібник. 2020, 280 с. https://pidru4niki.com/1584072030634/psihologiya/psihologiya_osobistost
14. <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/b61cf500-b1ae-45ad-913c-3abe53642ef4/content>
15. https://pidru4niki.com/17910211/psihologiya/zhittyeviy_shlyah_lyudini#406
16. https://pidru4niki.com/12120124/psihologiya/sensitivni_periodi_zhittya_kodi_chisla_fibonachchi
17. Іванова Т. Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу: навчальний посібник / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Центр вільної преси, 2024. 178 с. https://www.aup.com.ua/uploads/Mediagramotnist_ta_kritichne_AUP24.pdf
18. Покоління X, Y, Z. Різниця <https://www.youtube.com/watch?v=GzeSCjFx4YY>
19. Девід Стілман, Йона Стілман Покоління Z на роботі. 2019, 304 с.
20. <https://www.facebook.com/savvarestaurants/posts>

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 3

Тема : КОМАНДНО-ГРУПОВИЙ ХАРАКТЕР ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА

План

1. Психологічна характеристика групи. Типологія груп.
2. Група і команда в професійній діяльності .
3. Життєві стадії команди
4. Чинники, що впливають на ефективність роботи команди.
5. Функціональні та поведінкові характеристики ролей членів групи/команди за М. Белбіним.
6. Успішний журналістський колектив

Підготувати відповіді:

1. Назвіть спільні та відмінні риси між формальними і неформальними групами.
2. Що таке «референтна група»?
3. Яка кількість членів групи вважається оптимальною? Чому?
4. Етапи розвитку команди за Брюсом Такменом.
5. Чим команда відрізняється від групи людей?
6. Назвіть чинники, що впливають на ефективність роботи групи.
7. Класифікація команд за джерелами формування команди, в залежності від поставленої мети та роду діяльності.
8. Охарактеризуйте такі чинники впливу на ефективність роботи групи, як чисельність, склад і стабільність групи.
9. Розкрийте сутність соціально-психологічних чинників групової інтеграції.
- 10 Охарактеризуйте функціональні та поведінкові характеристики ролей членів групи за М. Белбіним.
11. Охарактеризуйте чинники взаємин групи з керівником організації/колективу
12. Бірюзові організації
13. Конформізм. Нонконформізм.

Практична частина:

I. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Модель організації 5-го рівня менеджменту
2. Теорія мотивації досягнення успіхів (Д. Мак-Клелланда, Д. Аткинсона, Х. Хекхаузена)
3. Формування команд та управління ними.
4. Конформізм. Експеримент С. Аша. Нонконформізм
5. Психологічний клімат у команді.
6. Теорія самоактуалізації А.Маслоу. Ієрархія потреб
7. Система мотивації членів команди.

II. Подумайте про онлайн-групи, в яких ви берете участь. Форуми можуть мати сотні або тисячі учасників і у вас можуть бути сотні друзів, наприклад, на Facebook, але зі скількома ви регулярно спілкуєтеся? Чи вважаєте ви, що ви тяжієте до групової норми з 7+/-2 або менше членів групи? Обговоріть свою відповідь з однокурсниками.

1. Які основні групи у вашому житті? Як вони порівнюються з другорядними групами у вашому житті? Напишіть 2-3 абзаци опису цих груп і порівняйте його з описом однокурника при обговоренні.
2. Яка група найважливіша для людей? Створіть опитування з принаймні двома питаннями, визначте цільовий розмір вибірки та проведіть опитування. Оприлюдніть про свої результати. Порівняйте результати з результатами ваших однокурсників.
3. Чи бувають випадки, коли краще працювати поодиночку, а не в групі? Чому так, чи чому ні? Обговоріть свою думку з однокурсником.

III. Оберіть один з журналістських колективів, який ви вважаєте успішним. Підготуйте про нього інформацію, чому ви вважаєте його успішним. (Презентація).

IV. Жосан Г.В.1, Кириченко Н.В. Визначення місця формальних організацій в теорії бірюзових організацій. 2019

URL: <https://snku.krok.edu.ua/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/169>

Джерела інформації:

1. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: Підручник Вид. 2-ге, доп. виправ./ О. Є. Кузьмін. О. Г. Мельник. К.: Академвидав, 2007. 464 с.
2. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. / В.В. Москаленко. К.: Центр учбової літератури, 2008. С.515 – 554.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник. / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003. С.237 – 287.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник. у 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. / Л.Е. Орбан-Лембрик. К.: Либідь, 2006.С. 8 -110.
5. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: Навчальний посібник. Вид. 3-тє, вип., доп. / Ю.Ф. Пачковський. – К.: Каравела, 2012. С.301 – 375.
6. Стадник В.В. Менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К. : Академвидав, 2007. – с.77 - 120.
7. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. К.: Академвидав, 2005. С.131 – 172.
8. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
8. https://stud.com.ua/30634/psihologiya/printsipi_stvorenniya_komand
9. <https://studfile.net/preview/5740060/page:17/>
10. <https://studfile.net/preview/3836154/page:5/>
11. Національні моделі менеджменту : <https://naurok.com.ua/dopovid-na-temu-nacionalni-modeli-menedzhmentu-413631.html>
12. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальний посібник. / Л.М. Карамушка. - К.: Міленіум, 2003. 344 с.
13. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. / В.С. Лозниця. – К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
14. Мельник Л. П. Психологія управління: Курс лекцій. / Л.П. Мельник. К.: МАУП, 1999. 176 с.
15. <https://vctr.media/ua/scho-take-biryuzova-kompania-154165/>
16. <https://www.marketing-ua.com/article/biznes-novogo-pokolinnya-6-biryuzovih-kompanij-shho-pratsyuyut-v-ukrayini/>

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 4

Тема: ЛІДЕРСТВО ТА КЕРІВНИЦТВО РЕДАКЦІЙНИМ КОЛЕКТИВОМ.

План

1. Керівник(лідер) як об'єкт психологічного дослідження
2. Психологічні типи керівників
3. Концепції (теорії) та типологія лідерства
4. Стили керівництва
5. Теорія стилів управління І. Адізеса
6. Харизма лідера/керівника
7. Редакційний менеджмент

Підготувати відповіді:

1. Охарактеризуйте поняття «керівник», «керівництво», «лідер» та «лідерство». Вкажіть на їх спільні риси та відмінності.
2. У чому різниця між формальним та неформальним лідером?
3. Охарактеризуйте психологічні типи керівників.
4. Проаналізуйте основні теорії лідерства.
5. Які особисті риси людини формують ефективного керівника (лідера).
6. Визначити основні переваги та недоліки традиційних стилів керівництва.
7. Комбіновані (новітні, сучасні) стилі керівництва залежно від того, як і якою мірою керівник залучає підлеглих до розв'язування проблем організації.
8. Теорія стилів управління І. Адізеса
9. П'ять завдань менеджменту
10. Чи існує ідеальний керівник?
11. Якими вміннями та навичками повинен володіти редакційний менеджер?
12. Харизматичний лідер.
13. Охарактеризуйте рівні менеджменту в редакції газети.
14. У яких випадках звичайний кореспондент стає менеджером?
15. Невербальні засоби спілкування

Практична частина:

І. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Статевий-гендерний аспект проблеми в менеджменті медіаорганізацій.
2. П'ять типів харизматичного лідерства
3. Моделі менеджменту:
 - а) Японська модель менеджменту.
 - б) Американська модель менеджменту.
 - в) Європейська модель менеджменту
4. Сутність теорій «Х» та «У» Д. Мак-Грегора та теорії «Z» У. Оучі.
5. Невербальні засоби спілкування.
6. Трансакційний аналіз Е.Берна як спосіб комунікації (спілкування).

II. Конспектування:

Рейкін В. Феномен харизматичного лідерства: домінанти та дискусійні аспекти: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1232/1187>

III. Об'єднайтеся у команду 4-5 студентів, оберіть один з журналістських колективів та проаналізуйте стиль керівництва у ньому. Чи є лідер харизматичний? Підготуйте інформацію, як впливає стиль керівництва на результативність роботи колективу (Мультимедійна презентація).

Джерела інформації:

1. Адієс І. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати. Пер. з англ. Софія Опацька. К: Видавництво «Наш Формат», 2022. 288 с.
2. Адієс І. К. Стилі хорошого і поганого менеджменту К. : Наш Формат, 2020. 224 с.
3. Адієс І. Як подолати кризу управління / пер з англ В.Стельмах. Харків : Вид-во «Ранок»: Фабула, 2019. 272 с.
4. Бандурка О.М. Професіоналізм і лідерство/ОМ Бандурка, СП Бочарова, ЕВ Землянська. Харків: «Титул», 2006. 578с.
5. Гірняк О.М. Менеджмент: Підручник. / О.М.Гірняк, П.П. Лозановський. Львів: «Магнолія 2006», 2008. 292 с.
6. Губіна А.М. Концепція дослідження мотивації досягнення успіху у професійному самовизначенні студентів технічних спеціальностей. Вісник ХНПУ ім. Г.С.Сковороди. «Психологія», Вип.47. X. : Харківський НПУ ім. Г. Сковороди, 2014. С. 50-58
7. Губіна А.М., Мартинюк А.П Проблематика гендерної ідентичності та професійного самовизначення особистості. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» - Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», № 4. Кн. 2, Том III (85). К.: Гнозис, 2019. С.52-62.
8. Декерс Л. Мотивація : Теория и практика: расшир. курс. М.: ГроссМедиа, 2007. 640 с.
9. Дудкевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посібник. / Т.В. Дудкевич. К.: Центр навчальної літератури, 2005.– 456с.
10. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальний посібник. / Л.М. Карамушка К.: Міленіум, 2003. 320 с.
11. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: Підручник Вид. 2-ге, доп. виправ./ О. Є. Кузьмін. О. Г. Мельник – К.: Академвидав, 2007. 464 с.
12. Кулінич І.О. Психологія управління: Навч. посіб. / І.О. Кулінич. К.: Знання, 2008. 292с.
13. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / В.С. Лозниця. К.: ТОВ «УВПК»Екс Об», 2001. 515 с.
14. Макгрегор Д. Управление производством и потребности человека. AlterEgo. 2001. № 2. С. 37 – 46.
15. Макс-Клатчі С. Будь лідером: вирішуй, плануй, дій. Х.: Віват, 2020. 208 с.
16. Мельник Л. П. Психологія управління: Курс лекцій. К.: МАУП, 2009. 176 с.
17. Орбан-Лембрик Л.Є. Психологія управління: Посібник. / Л.Є. Орбан-Лембрик. К.: Академвидав, 2003. С.164 – 236.
18. Орбан-Лембрик Л.Є. Соціальна психологія: Навчальний посібник. / Л.Є. Орбан-Лембрик . К.: Академвидав, 2005. 448 с.
19. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навчальний посібник. / Г.В. Осовська. К.: «Кондор», 2003. 556 с.
20. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємства: Навч. посіб. Вид.3-тє випр. доп. / Ю.Ф. Пачковський. К.: Каравела, 2012. 416с.

21. Пиз А. Язык телодвижений : как читать мысли других людей по их жестам / Пиз А. СПб. : Изд. Дом Гутенберг, 2000. – 186 с.
22. Пиз А., Пиз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання / Пер. з англ. Н. Лавськаої. К: Видавнича група КМ-БУКС, 2022. 416с.
23. Прищак М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.
24. Саранулова Є.Г. Психологія управління: Навч. посіб. / Є.Г. Сарнулова, П.С. Єщенко. К.: Університет «Україна», 2006. 144 с.
25. Стадник В.В. Менеджмент : Підручник. Вид 2-ге, випр., доп. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К.: Академвидав, 2007. 472 с.
26. Сухарський В.С. Менеджмент (загальний з основами спеціального). / В.С. Сухарський. Тернопіль:Астон, 2004. 528 с.
27. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси: Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с. https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Navch_metod_materiali/Zhurnalistika/Suchasniy_media_management.pdf
28. Управління персоналом: підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямучич, О. В. Потьомкіна, О. В. Середа; за заг. ред. О. М. Шубалого. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 404 с. <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%BC%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202018.pdf>
29. Феррацці Кейт, Ноель Вейріч, Кіан Гохар Конкуренція в новому світі праці. К.: Лабораторія, 2022. 232 с.
30. Харизма лідера / Радислав Гандапас ; Пер. з рос. А. Стояновська. Д.: Моноліт, 2018. 296 с. <https://bizz.monolith.in.ua/download/harizma-fragment.pdf>
31. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. К.: Академвидав, 2007. 608 с.
32. Шегда А. В. Менеджмент: Підручник. / А.В. Шегда. К.: Знання, 2004. 687с.
33. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
34. <https://cau.in.ua/291-kharizmatichna-lyudina.html>
35. <https://studfile.net/preview/7755850/page:5/>
36. <https://www.management.com.ua/hrm/hrm086.html>

Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ МЕДІАСПРИЙМАННЯ

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 5

Тема: МАНІПУЛЯЦІЯ МАСОВОЮ СВІДОМІСТЮ

План

1. Поняття маніпулятивності
2. Маніпуляції в масмедіа
3. Спіраль мовчання
4. Наративи та фрейми
5. Поняття про натовп. Прояви індивіда у натовпі.
6. Чутки, паніка, робота журналіста у натовпі

Підготувати відповіді:

1. Які об'єктивні фактори створюють можливості для маніпулювання?
2. Що таке фрейми і в чому їхня позитивна і негативна роль?
3. У чому полягає спіраль мовчання Е. Ноель-Нойманн?
4. Які методи маніпуляцій застосовують у телевізійних політичних ток-шоу?
5. Що таке наратив і як його використовують у політичній боротьбі?
6. Які види новин запропонував Ш. Аєнгар і в чому різниця між ними?
7. Яким чином інформаційний порядок денний дозволяє керувати масовою свідомістю?
8. Правила поведінки журналіста у натовпі.
9. Ознаки паніки натовпу.
10. Чутки та плітки: чому виникають та як розрізнити?

Практична частина:

I. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Феномен «Спіралі мовчання»: чому ми мовчимо, навіть якщо не згодні.
2. Наративи та фрейми: як вибір слів і сюжетів формує сприйняття подій
3. Різниця між переконанням, навіюванням і маніпуляцією
4. Маніпулятивні техніки в масмедіа: як нами грають інформаційно («Вікно Овертона», «Гнилий оселедець», 40/60)
5. Психологічні методи впливу масмедіа на аудиторію (зараження, навіювання, переконання, навчання, рекламні маніпулятивні техніки та стратегії, PR, громадська думка, епатажність, міфологізація, віртуалізація, сенсаційність).
6. Паніка, чутки, істерія: як працює масова свідомість у кризових ситуаціях
7. Психологія натовпу: чому ми втрачаємо себе серед інших.
8. Журналіст у натовпі: виклики, етика і психологічна безпека.

II. Опрацювати інформацію. Конспектування.

1. Як відрізнити справжні новини від брехні, маніпуляцій і напівправди.
https://texty.org.ua/articles/85998/Jak_vidriznaty_spravzhni_novyny_vid_brehni_manipulacij-85998/
2. Маніпулятивні узагальнення, підміна фактів та джинса :

<https://sylappravdy.com/manipulyatyvni-uzagalnennya-pidmina-faktiv-ta-dzhynsajdzhest-infocrime-lutsk/>

III. Перегляд кінофільму «Ботоферма»

<https://www.youtube.com/watch?v=HSKuM3APZD4> (4 серії)

Підготуватися до обговорення.

Джерела інформації:

1. Інформаційно-психологічне протиборство: підручник. Видання друге перекладене, доповнене та перероблене / [В. М. Петрик, В. В. Бедь, М. М. Присяжнюк та ін.]; за заг. ред. В. В. Бедь, В. М. Петрика. К.: ПАТ «ВПОЛ», 2018. 386 с.
2. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я.Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2012. 208 с.
3. Психологія мас : конспект лекцій / укладачі: П. І. Сахно, К. С. Сахно. Суми : Сумський державний університет, 2022. 116 с.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с. (283)
5. Кириченко В. В. Психологія інформаційної діяльності : Навчальний посібник / В. В. Кириченко – 2-ге вид. вип. і доп. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 146 с.
6. Коваль А.Ш., Психологічні аспекти впливу засобів масової комунікації на свідомість громадян: безпека та збиток. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6191/1/Koval.pdf>
7. Сенченко М.І., Сенченко О.М. Мас-медіа, піар, як засоби маніпуляції. Ліра-К. 2022, 200 с.
8. Гільде Сандвік, Йон Рісдаль, Як протидіяти маніпуляціям. Видавництво. 2021, 282 с.
9. <https://texty.org.ua/tag/dezinformatsija/>
10. <https://texty.org.ua/projects/113607/karusel-emocij-riven-manipulyativnosti-movy-ukrayinskyh-telehram-kanaliv/>
11. https://texty.org.ua/d/2023/youtube-recommendations/?src=read_next&from=113607
12. Маєр К, Журналістика: підручник / Маєр К.: пер. з нім. В.Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300с.
13. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. Київ: Спадщина-Інтеграл, 2012. 464 с.
14. Почепцов Г. Контроль над розумом. Київ: Видавничий дім «Києво- Могиллянська академія», 2012. 350 с.
15. http://app.nuoua.od.ua/archive/70_2022/9.pdf
16. http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/28619/1/%D0%A1%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BAi%D0%BD%D0%B0_%D0%93._%D0%92._%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8..pdf
17. <https://mind.ua/publications/20178761-5-ted-vistupiv-yaki-dopomozhut-vdalo-provesti-peregovori>
18. https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/24.pdf
19. <https://www.youtube.com/watch?v=HcvdYlxNE1g> Спіраль мовчання
20. https://www.youtube.com/watch?v=RiqPgc_VbTo Вікно Овертона
21. <https://kremen.today/2023/08/17/telegram-kanal-truha-koryguvannya-vorozhogo-vognyu-fejky-ta-finansuvannya-rf/> технологія Гнилий оселедець
22. <https://www.ar25.org/article/zhurnalistiv-vchyly-vykorystovuvaty-tehniky-boyovoyi-specpropagandy-yaki-i-sogodni-uspishno>
23. <https://ungvar.uz.ua/2020/03/10/informatsijna-ahresiaa/>
<https://zib.com.ua/ua/print/151037.html>

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 6

Тема: ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ та ЖУРНАЛІСТИКА

План:

- 6.1. Поняття конфлікту. Види конфліктів
- 6.2. Психологічний аналіз конфліктів
- 6.3. Особливості розвитку і вирішення конфліктів
- 6.4. Класифікація конфліктів, причини їх виникнення. Методи вирішення конфліктів.
- 6.5. Конфлікт у медійній діяльності

Підготувати відповіді:

1. Дайте визначення понять "конфлікт", "конфліктна ситуація".
2. Які сфери виникнення конфлікту?.
3. Типи конфліктів (А, Б, В)
4. Що таке конфліктоген та його приклади?
5. Проаналізуйте позитивні і негативні функції конфлікту.
6. Яка різниця між конфліктною ситуацією та інцидентом?
7. У чому полягає суть динаміки конфлікту?
8. Яку ситуацію називають передконфліктною?
9. Проаналізуйте структурні методи управління конфліктами.
10. Назвіть головні міжособистісні способи вирішення конфлікту.
11. Охарактеризуйте стиль конкуренції як один зі способів вирішення конфлікту.
12. Дайте характеристику стилю уникнення і стилю пристосування.
13. Проаналізуйте стиль співпраці як один з оптимальних способів вирішення конфлікту.
14. Охарактеризуйте стиль компромісу та вкажіть типові випадки, в яких цей стиль є найефективнішим.
15. Роль масмедіа у релігійних, владних, міжнародних, збройних конфліктах.
16. Конфлікт етики та інформаційної вигоди: дилеми сучасного журналіста

Практична частина:

I. Підготуйте усне повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Конфліктні типи особистості й стилі поведінки в конфлікті
2. Транзакційний аналіз у психології конфлікту
3. Роль масмедіа у релігійних, владних, міжнародних конфліктах
4. Конфлікт: упередження, дискримінація, стереотип
5. Як висвітлювати збройні конфлікти та як працювати в гарячих точках.
6. Особливості висвітлення конфлікту журналістами.

II. Прочитайте статтю. Галини Синоруб «Логіко-структурний аналіз конфлікту в мас-медіа». Виписати поради щодо «мирного висвітлення» конфліктних ситуацій. <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-4/25.pdf>

Джерела інформації:

1. Дорош М. Роль журналістів в умовах конфлікту: як не роз'єднати, а відновити довіру / Марина Дорош. Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/rol_zhurnalistiv_v_umovakh_konfliktu_yak_ne_rozednati_a_vidnoviti_doviru. 2008
2. https://www.thomsonfoundation.org/media/33402/ukraine-1203bleed_ukr_preview.pdf
3. Бекешкіна І. Е. Конфліктологічний підхід до сучасної ситуації в Україні. К., 1994.
4. Бути медіатором, а не ретранслятором: <https://nsju.org/navchannya/buty-mediatorom-a-ne-retranslyatorom-yak-vysvitlyuvaty-konflikty-u-media/> 2020
5. Висвітлення конфлікту в українських медіа: установки, практики, пошук рішень (результати дослідження). – Режим доступу http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/research/visvitlennya_konfliktu_v_ukrainskikh_media_ustanovki_praktiki_poshuk_rishen_rezultati_doslidzhennya/ 2016
6. Горчинська О. Висвітлення збройного конфлікту. Поради для журналістів / Олександра Горчинська. URL : <https://ms.detector.media/how-to/post/11892/2014-11-22-vysvitlennya-zbroynogo-konfliktu-porady-dlya-zhurnalistiv/>
7. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів. Харків-Київ, 2006. 320 с.
8. Духніч О. Читанка до сесії з особливостей висвітлення конфлікту журналістами / Духніч Ольга. Режим доступу : www.mediaschool.org.ua/uploads/Dukhnich.doc.
9. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації : посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К. : ВАІТЕ, 2016. 118 с <https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>
10. Корисні посилання: як висвітлювати збройні конфлікти та як працювати в гарячих точках. <https://cedem.org.ua/news/yak-vysvitlyuvaty-zbrojni-konflikty/>
11. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. К.:ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
12. Під час висвітлення подій в Україні медіа мають забезпечити баланс між суспільним інтересом та приватністю постраждалих <https://dc.org.ua/news/pid-chas-vysvitlennya-podiy-v-ukrayini-media-mayut-zabezpechyty-balans-mizh-suspilnym-interesom-ta-pryvatnistyu-postrazhdalych>
13. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. К., 2003. 360 с.
14. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.
15. Партико Н.В. Психологія конфліктів. Л.: Львівська політехніка, 2019. 190 с.
16. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навч. посібник. К., 2004. 172 с.
17. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів: Навчальний посібник. ЦУЛ, 2021. 168

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 7

Тема: ІМІДЖ В РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА

План

1. Імідж: до проблеми визначення
2. Імідж у сфері журналістики
3. Типи, комплексний код та функції іміджу
4. Складові іміджу. Архетипічна основа іміджів
5. Внутрішній та зовнішній іміджі: особливості формування та функціонування.
6. Мода як масове соціально-психологічне явище
7. Психологія реклами.

Підготувати відповіді:

1. Які складові комплексного коду?
2. Які ціннісні функції іміджу?
3. Технологічні функції іміджу.
4. Чи тотожні поняття «образ» та «імідж»?
5. Що таке дзеркальний імідж?
6. Які риси притаманні демонстративному іміджу?
7. Суть подвійного значення іміджу в сфері журналістики.
8. Чоловічі та жіночі архетипи в імеджелогії.
9. Психологічний вплив реклами на аудиторію.
10. Мода як засіб самовираження журналіста
11. Корпоративний імідж та його використання у зв'язках з громадськістю.

Практична частина

I. Підготуйте повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Формування публічного образу журналіста в цифрову епоху
3. Імідж журналіста як елемент довіри аудиторії
4. Архетипи в журналістиці: герой, мудрець, митець, критик
5. Мода як засіб самовираження журналіста
6. Вплив рекламних стратегій на суспільну думку та поведінку
7. Місце і роль засобів масової інформації у формуванні корпоративного іміджу.
8. Зв'язок між редакційною політикою та індивідуальним іміджем працівників.
9. Корпоративний імідж та його використання у зв'язках з громадськістю.

II. Ознайомтеся з аналізом образу ведучих на українських телеканалах за покликанням <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/5410/1/Khamraeva.pdf>
Виконайте аналіз образу ведучого/чої (за вибором студента), спираючись на такі ключові індивідуально-особистісні характеристики кожного представника медіа як:

- 1) зовнішній вигляд та фізичні дані;
- 2) тембр голосу, дикція та манера спілкування
- 3) наскільки формований образ відповідає теле-проекту, -передачі?

Джерела інформації:

1. Барна Н. В. Іміджологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. В. М. Бебика. К.: Університет «Україна», 2008. 217 с.
2. Бондаренко І. С. Іміджологія у системі гуманітарних знань: культурноосвітні стратегії. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. 320 с.
3. Калениченко Р.А. Іміджологія: навч. посібник / Р.А. Калениченко, Є.О. Телебенева. Київ: ЦП Компринт, 2023. – 131 с
4. Королько В. Г. Паблік рілейшнз. Наукові основи, методика, практика / Підручник. К.: ВД «Скарби», 2001. 265 с.
5. Маценко В. Технологія іміджу / В. Маценко. К.: Главник, 2005. 96 с
6. Палеха Ю. І. Іміджологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. І. Палеха. К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2005. 324 с.
7. Почепцов Г. Паблік рилейшнз: Навч. посіб. / Г. Почепцов. К., 2000.
8. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я.Є.Кальба. Тернопіль : Навчальна книга :Богдан, 2012. 208 с.
9. Сенченко М.І., Сенченко О.М. Масмедіа, піар, як засоби маніпуляції. Ліра-К.2022, 200 с.
10. Сучасні PR – технології: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Уклад. А.М. Зленко. Бориспіль: Ризографіка, 2018. 260 с.
11. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/5410/1/Khamraeva.pdf>

САМОСТІЙНА РОБОТА ДО ТЕМИ 8

Тема: СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ТА ПСИХОЛОГІЧНА МЕДІАБЕЗПЕКА

План

- 8.1. Що таке стрес?
- 8.2. Стадії та форми стресу.
- 8.3. Варіанти розвитку подій під час небезпеки чи стресу
- 8.4. Колективна травма та шляхи її подолання.
- 8.5. Фази травматичної кризи в суспільстві.
- 8.6. Поради психолога журналісту щодо боротьби зі стресом

Підготувати відповіді:

1. Що таке стрес?
2. Які є стадії стресу?
3. Хто досліджував стрес?
4. Які є форми стресу?
5. Які є три варіанти розвитку подій під час небезпеки чи стресу?
6. Якою має бути подія, яка може спричинити психологічне травмування?
7. Які є типи травм (психологічних)?
8. Що таке колективна травма? Приклади
9. Психологічні наслідки колективної травматизації після того, як травматичні події завершилися?
10. Шляхи подолання колективної травми.
11. Трансгенераційна травматизація
12. Де зберігається інформація про травматичну подію, у якому типі пам'яті?
13. Як впоратися з наслідками травматичних подій?

14. Фази травматичної кризи у суспільстві.

15 Поради психолога журналістам.

Практична частина

I. Підготуйте повідомлення із мультимедійною презентацією на одну з тем:

1. Вплив інформаційного навантаження на розвиток стресу у журналістів
2. Як масмедіа формують колективну травму: роль журналіста в кризовий час
3. Масмедіа під час національної кризи: як не поглибити травматичний стан суспільства
4. Професійне вигорання журналіста: як розпізнати і що з цим робити
5. Психологічна стійкість журналіста: особисті ресурси у боротьбі зі стресом
6. Масмедіа і сенсаціоналізм: чи може гонитва за рейтингами травмувати суспільство?
7. Поради психолога журналістам: як не втратити себе в інформаційному хаосі

II. Опрацювати інформацію:

1. Ментальне здоров'я медійників: практичні поради
<https://osvita.nakypilo.ua/mentalne-zdorov-ya-medijnykiv-praktychni-porady/>
30.12.2024
2. Як журналістам запобігти професійному вигоранню: поради психолога
<https://nsju.org/novini/yak-zhurnalistam-zapobigty-profesijnomu-vygorannyu-porady-psyhologa/>

Джерела інформації:

1. Мельник Шерон, Стресостійкість Як зберігати спокій та високу ефективність у будь яких ситуаціях. К.: Сварог, 2024, 270 с.
2. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я.Є.Кальба. Тернопіль : Навчальна книга :Богдан, 2012. 208 с.
3. Стороні М. Стресостійкість. Прості поради, як жити в сучасному світі/ Міту Стороні; пер. з англ. Олени Зайомської. Київ. Книголав, 2021. 272 с.
4. <https://nsju.org/novini/vid-stresu-do-stijkosti-yak-czentry-zhurnalistskoyi-solidarnosti-dopomagayut-vberegty-mentalne-zdorovya/> 08.10.2024
5. <https://webportal.nrada.gov.ua/stres-vid-spozhyvannya-media-najsynishyj-faktor-psyhologichnogo-naprzhennya-dlya-ukrayintsiv-pid-chas-vijny/> 16.12.2024
6. <https://cases.media/article/vpliv-internetu-ta-media-na-emociinii-stance-i-mentalne-zdorovya?srsrtid=AfmBOop6gcnPRU3xvDNwyI454RE-ck8yqFvIDImPsqRocPLqSvpBwO3Z>
7. <https://imi.org.ua/monitorings/yak-psyhologichne-vysnazhennya-ta-postijnyj-stres-vplyvaye-na-zhurnalistiv-ta-shho-z-tsym-robyty-i62612> 22.07.2024
8. <https://theses.oa.edu.ua/DATA/11543/%D0%A1%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%9C%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D0%AE%D1%80%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf> 2022
9. <http://psy-visnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/psy/article/view/345> 23.09.2024
10. <https://nsju.org/navchannya/rol-lideriv-yak-posylyuvaty-stijkist-komand-i-kozhnogo-praczivnyka-okremo/>
11. <https://imi.org.ua/advice/yak-poperedyty-vygorannya-ta-shho-robyty-z-tryvogoyu-porady-iz-psyhologichnoyi-zustrichi-v-i68039> 05.05.2025

КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «**Психологія масмедіа**» виконується самостійно кожним студентом та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Завдання виконання КППЗ полягає у розробці проекту на задану тему (на вибір студента) та представлення його у вигляді презентації, оформленої у відповідності зі встановленими вимогами.

В індивідуальній роботі студенти повинні показати:

- правильне розуміння поставленого завдання;
- вміння працювати з літературними джерелами;
- висловлювати свої думки стосовно вибраної теми і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного дослідження;
- можливість використовувати теоретичні знання, отримані на практичних заняттях, застосовувати сучасні методи дослідження роботи з інформацією.

Процес підготовки презентації КППЗ - це послідовність певних етапів. Насамперед готується есе/доповідь за обраною темою проекту, яка є основою для подальшої підготовки презентації. Структура презентації вимагає висвітлення таких частин: вступ, методологія, результати, обговорення та висновки.

Вимоги до оформлення доповіді презентації:

- текст записується у таблицю (Маршрутний лист), яка має такий вигляд:

Текст доповіді презентації	Номер слайду
ВСТУП Привітання Представлення теми та виконавця Оголошення мети проекту...	1
План роботи, розділи, з яких складається презентація Тривалість презентації	2
ОСНОВНА ЧАСТИНА Розкриття першого пункту плану...	3..
.....	N
ПІДСУМОК	N+1
ВИСНОВОК	N+2
Заключний слайд	N+3

- набір тексту здійснюється стандартним 14 шрифтом Times New Roman;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;
- обсяг доповіді відповідає виступу у звичному темпі мовлення впродовж 5-7 хвилин.

Оформлення слайдів. Кожен доповідач самостійно вирішує кількість слайдів у презентації. Слайди допомагають візуалізувати та запам'ятати презентоване, зробити абстрактне пояснення більш конкретним, привернути увагу чи розважити аудиторію. У всіх інших випадках їхнє використання недоцільне.

Структурно обов'язковими слайдами вважаються:

I – Титульний слайд (тема та автор)

II – Зміст (план роботи, розділи, з яких складається презентація)

III – N – Сама презентація (слайди, що розкривають тему)

N +1 Підсумок (по пунктах перераховано ключові моменти дослідження)

N+ 2 – Висновок (загальний висновок з досліджуваної теми, перспективи)

N+3 – Заключний слайд

Робота загалом оцінюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання презентації проекту

Критерій	Пояснення	Відсотковий коефіцієнт
1. Організація презентації	СТРУКТУРА ПРЕЗЕНТАЦІЇ	
	Вступ План Підсумки (Summing up) Висновок (Conclusion) Логічність побудови презентації	2 % 2 % 2 % 2 % 2 %
	ПІДСУМКИ/ВИСНОВОК: Чіткість і правильність підсумків та висновку по проекту.	10 %
2. Використання візуалізації	Чи підкріплювали слайди слова доповідача. Чи є ЗАЙВИ СЛАЙДИ?	2 %
	ОДИН ШАБЛОН на усю презентацію.	2 %
	ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ СЛАЙДІВ (помилки у написанні слів, граматичні помилки, кількість тексту на слайдах (6*6), шрифти, колір...)	5 %
3. Обізнаність з темою презентації	РОЗКРИТТЯ ТЕМИ (повне-неповне)	40 %
	ВІДПОВІДІ на запитання по темі проекту	10 %
4. Представлення презентації	ЗОРОВИЙ КОНТАКТ з аудиторією (студент НЕ ЧИТАЄ текст презентації)	10 %
	Мова тіла (невербальні засоби комунікації), жарт	2 %
	КРЕАТИВНЕ ЗАВЕРШЕННЯ презентації	5 %
5 Час	УПРАВЛІННЯ ЧАСОМ: Чи вклався доповідач у відведений на презентацію час?	2 %
	ТЕМП МОВЛЕННЯ : звичайний, надто швидко, надто повільно, навмисне затягування часу.	2 %
Всього		100 %

ТЕМАТИКА КПЗ З ДИСЦИПЛІНИ:

1. «Інтернет-журналістика» як сучасний різновид журналістики.
2. Невербальна поведінка: уміння «читати» людину по жестах.
3. Виявлення фотоманіпуляцій у медіа та соціальних мережах.
4. Віртуальні кумири і герої - психологія іміджу віртуальних персонажів.
5. Вплив медіакультури і медіаканалів на формування соціальної поведінки особистості.
6. Вплив блогерів на формування думок аудиторії.
7. Гендерні особливості керівництва командою/організацією.
8. Гендерні особливості рекламних текстів.
9. Журналістські стандарти при висвітленні вразливих груп населення та сторін конфлікту.
10. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційної війни
11. Інфотеймент як нова методика подачі інформації в українських теленовинах.
12. Комікси як засіб маніпулювання масовою свідомістю.
13. Маніпулятивні ефекти медіакультури: конформізм і толерантність.
14. Маніпулятивні прийоми в сучасних ЗМІ.
15. Масмедіа в умовах інформаційної війни: взаємодія з аудиторією.
16. Масмедіа як інструмент ведення гібридної війни.
17. Меми як новий формат медіа-маніпуляцій в інтернеті.
18. Мова ворожнечі в соціальних мережах.
19. Мова ненависті в Інтернеті.
20. Мовна гра у сучасній телевізійній рекламі.
21. Моделювання іміджу в ЗМІ
22. Надмірна емоційність як прояв мови ворожнечі.
23. Образ жінки на українському телебаченні (на матеріалах ток-шоу «Міняю жінку» та «Хата на тата»).
24. Образ України в зарубіжних медіа.
25. Особливості трансформації психіки людини в натовпі.
26. Паблік рілейшнз як засіб управління іміджем.
27. Піар і журналістика.
28. Поняття про екологію інформаційного простору.
29. Проблема «синдрому емоційного вигорання» журналіста.
30. Проблема стресу в діяльності журналіста.
31. Проблеми формування команди (Як сформувати команду та правильно визначити ролі в команді).
32. Психологічні аспекти впливу ЗМІ на свідомість людини.
33. Психологічні засади протидії маніпуляції масовою свідомістю.
34. Психологічні особливості інтернет-комунікації в соціальних мережах Facebook та Instagram.
35. Рекламне звернення як спосіб маніпуляції на прикладі Інтернету.
36. Роль блогів на медіаресурсах.
37. Роль розважальних програм у формуванні культури сучасної молоді.
38. Роль соціальних мереж у сучасній журналістиці.
39. Соціальні мережі як засоби масової інформації. Їх вплив на людей.

40. Стиль роботи команди в біюзовій організації.
41. Сучасні методи інформаційної війни на телебаченні в контексті інформаційної безпеки
42. Телевізійний імідж ведучого як складник його майстерності.
43. Український національний архетип.
44. Фактори травмуючого впливу інформації на психіку людини.
45. Фейкова інформація в соціальних медіа.
46. Фотографія як візуальна комунікація.
47. Фотоінформація та специфіка її подачі у сучасних ЗМІ.
48. Харизматичний лідер команди.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Предмет і завдання психології масмедіа
2. Комунікація та її види.
3. Інформація, реальність, медіареальність, гіперреальність.
4. Психологічні функції масмедіа в суспільстві
5. Кодекс етики українського журналіста.
6. Критичне мислення як захист від медіа-маніпуляцій
7. Конфлікт етики та інформаційної вигоди: дилеми сучасного журналіста
8. Індивід, індивідуальність, особистість в сфері масмедіа.
9. Індивідуально-психологічні властивості особистості журналіста
10. Проблема типового темпераменту журналіста.
11. Типологія соціальних характерів та характерологічний портрет журналіста.
12. Літературні здібності та інтелект у структурі здібностей журналіста..
13. Психологічні особливості емоційної сфери журналіста.
14. Типи особистості журналіста та модель професійної спеціалізації.
15. Теорія поколінь. Покоління X, Y, Z, Альфа.
16. Особливості сприймання та обробки інформації поколінням screen-screen.
17. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Типологія груп.
18. Група і команда в професійній діяльності .
19. Чинники, що впливають на ефективність роботи команди.
20. Функціональні та поведінкові характеристики ролей членів групи/команди за М. Белбінім.
21. Класифікація груп за чисельністю
22. Успішний журналістський колектив.
23. Конформізм. Експеримент С. Аша. Нонконформізм
24. Психологічні типи керівників
25. Концепції (теорії) та типологія лідерства
26. Стилi керівництва
27. Харизматичне лідерство.
28. Теорія ієрархії потреб А. Маслоу
29. Трансакційний аналіз Е.Берна як спосіб комунікації
30. Невербальні засоби спілкування.
31. Маніпуляції в масмедіа

32. Спіраль мовчання
33. Наративи та фрейми
34. Поняття про натовп. Основні підходи до аналізу масової поведінки у натовпі.
35. Чутки, паніка, робота журналіста у натовпі
36. Поняття конфлікту. Види конфліктів
37. Психологічний аналіз конфліктів
38. Особливості розвитку і вирішення конфліктів
39. Особливості висвітлення конфлікту журналістами.
40. Роль масмедіа у релігійних, владних, міжнародних конфліктах
41. Конфлікт: упередження, дискримінація, стереотип
42. Імідж у сфері журналістики
43. Типи, комплексний код та функції іміджу
44. Архетипічна основа іміджів
45. Місце і роль засобів масової інформації у формуванні корпоративного іміджу
46. Мода як засіб самовираження журналіста
47. Психологія реклами.
48. Психологічна стійкість журналіста: особисті ресурси у боротьбі зі стресом
49. Стадії та форми стресу.
50. Колективна травма та шляхи її подолання.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

ТЕМА 1.

1. Що є головним завданням психології масмедіа?
 - А) Вивчення історії ЗМІ
 - Б) Аналіз економіки медіапростору
 - В) Вивчення переживань і поведінки творців та споживачів медіапродукту
 - Г) Пропаганда медіакультури

2. Яка модель комунікації лежить в основі сучасної медіапсихології?
 - А) Модель Герберта Спенсера
 - Б) Модель Лассуелла
 - В) Модель Шеннона і Вівера
 - Г) Модель Ліппмана

3. Кого вважають автором концепції громадської думки та поняття «стереотип»?
 - А) Жан Бодрійяр
 - Б) В. Різун
 - В) І.М. Лубкович
 - Г) Уолтер Ліппман

4. Яка з форм комунікації є, зазвичай, односторонньою?

- А) Особиста бесіда
- Б) Чат у месенджері
- В) Масова комунікація
- Г) Телефонний дзвінок

5. Який термін означає копію або зображення чогось, що насправді не існує?

- А) Парадигма
- Б) Симулякр
- В) Артефакт
- Г) Репрезентація

6. Що таке “медіареальність” згідно з У. Ліппманом?

- А) Фізичний простір споживання ЗМІ
- Б) Вигадана реальність
- В) Відображення подій у медіа, на яке реагують люди
- Г) Цензурована реальність

7. Хто сформулював ідею, що медіа конструюють гіперреальність через симулякри?

- А) П'єр Бурдьє
- Б) Жан Бодрійяр
- В) Уолтер Ліппман
- Г) Мануель Кастельс

8. Яка риса властива масовій комунікації?

- А) Діалогічність
- Б) Емоційна взаємодія між знайомими людьми
- В) Директивність і монологічність
- Г) Безпосередній контакт

9. Що включає “психологія медіасприймання”?

- А) Аналіз контенту, створеного журналістами
- Б) Вивчення технологій передачі інформації
- В) Дослідження впливу ЗМІ на психіку і свідомість аудиторії
- Г) Аналіз вербальних засобів у ЗМІ

10. Яка з форм комунікації НЕ є прикладом індивідуальної комунікації?

- А) Переписка у месенджері
- Б) Листування електронною поштою між знайомими
- В) Телевізійне інтерв'ю для широкої аудиторії
- Г) Розмова по телефону

11. Що означає термін “гіперреальність” за Бодрійяром?

- А) Перебільшене зображення дійсності
- Б) Нерозрізнення між реальністю та її медіа-образом
- В) Наявність фейкових новин

Г) Інформаційна маніпуляція

12. Який вид комунікації характеризується як «взаємний обмін інформацією»?

А) Масова комунікація

Б) Радіопередача

В) Діалогічне особистісне спілкування

Г) Телепропаганда

13. Що є ключовим поняттям у медіапсихології, пов'язаним з впливом ЗМІ на аудиторію?

А) Глобалізація

Б) Стереотипізація

В) Додана вартість

Г) Культурна апропріація

14. Хто з вчених вказував, що сучасне суспільство повністю занурене у вигаданий світ медіа?

А) І.М. Лубкович

Б) Жан Бодрійяр

В) Євген Сверстюк

Г) Мануель Кастельс

15. Який приклад демонструє масову комунікацію через інтернет?

А) Обговорення фільму в Zoom з другом

Б) Приватне листування в Instagram

В) Перегляд теленовин на сайті телеканалу

Г) Відеодзвінок у Skype

16. За концепцією Ліппмана, що є джерелом реакції аудиторії?

А) Реальна подія

Б) Позиція журналіста

В) Відображення події у медіа

Г) Мовна форма

17. Що є основною метою маніпуляції через медіа?

А) Поширення знань

Б) Підвищення естетичної культури

В) Формування бажаної поведінки аудиторії

Г) Стимулювання економіки

18. Хто з українських мислителів критикував відсутність вистражданої ідеї в медіа?

А) Іван Дзюба

Б) Сергій Жадан

В) Євген Сверстюк

Г) Оксана Забужко

19. Чому, згідно з текстом, журналісти несуть моральну відповідальність?

- А) Через високі рейтинги
- Б) Через вплив на свідомість, особливо молоді
- В) Через матеріальну залежність ЗМІ
- Г) Через доступ до закритої інформації

20. Що слід пропагувати в українських ЗМІ, згідно з авторською позицією тексту?

- А) Глобальні медіатренди
- Б) Нейтральний контент
- В) Героїзм, жертвовність, патріотизм
- Г) Гостру сатиру на владу

ТЕМА 2

1. Яке з наведених тверджень найточніше відображає визначення особистості у психології?

- А) Сукупність біологічних та інстинктивних рис
- Б) Соціально зумовлена система стійких психологічних якостей, що визначають поведінку
- С) Сукупність знань, отриманих у процесі навчання
- Д) Риси, зумовлені лише темпераментом

2. У чому полягає ключова відмінність між поняттями «людина» та «особистість»?

- А) Людина – це індивідуальність, особистість – біологічна основа
- Б) Особистість не має соціального виміру
- С) Людина – біосоціальна істота, особистість – соціальний індивід
- Д) Особистість – родове поняття, людина – вузьке

3. Який тип рис не належить до особистісних?

- А) Соціально сформовані переконання
- Б) Темперамент
- С) Усталені моральні цінності
- Д) Індивідуальний досвід взаємодії з іншими

4. Яка риса характеру вважається показником надмірної зосередженості людини на своєму «Я»?

- А) Зарозумілість
- Б) Егоїзм
- С) Брехливість
- Д) Замкнутість

5. Хто з авторів стверджував, що особистість стає індивідуальністю, коли досягає максимальної унікальності, а суб'єктом – коли досягає етичності?

- А) В. С. Мерлій
- Б) А. Г. Маклаков
- С) С. Л. Рубінштейн

D) Б. Г. Ананьєв

6. У якому з визначень найточніше пояснено поняття «індивід»?

- A) Людина як унікальна істота
- B) Людина як суб'єкт моральної діяльності
- C) Людина як представник біологічного виду
- D) Людина, яка сформувала індивідуальність

7. Яка з акцентуацій характеру журналіста пов'язана з підвищеною демонстративністю, жагою уваги та потребою у визнанні?

- A) Педантичний тип
- B) Збудливий тип
- C) Демонстративний тип
- D) Тривожний тип

8. Яке з тверджень про індивідуальність є вірним?

- A) Це сукупність лише вроджених психофізіологічних рис
- B) Це соціальна роль, яку виконує людина
- C) Це поєднання властивостей індивіда, особистості та суб'єкта діяльності
- D) Це характеристика інтелектуальної сфери

9. Яка характеристика найменше відповідає емотивному типу особистості?

- A) Глибоке співпереживання
- B) Байдужість до чужого болю
- C) М'якість і вразливість
- D) Схильність до глибоких емоцій

10. Що вказує на формування акцентуації характеру в журналіста?

- A) Біологічні передумови
- B) Емоційна лабільність
- C) Вплив професійного середовища та виховання
- D) Зовнішність

11. Яка якість найчастіше асоціюється з дистимним типом характеру?

- A) Веселий настрій
- B) Підвищена активність
- C) Замкнутість і пригнічений стан
- D) Товариськість

12. Що є найслабшим місцем тривожного (боязливого) типу характеру?

- A) Схильність до агресії
- B) Низька самооцінка
- C) Залежність від оцінки інших
- D) Завищені вимоги до себе

13. Яка акцентуація виявляється у високій відповідальності, формалізмі, пунктуальності, схильності до сумнівів?
- A) Демонстративна
 - B) Гіпертимна
 - C) Педантична
 - D) Збудлива
14. У якому з типів акцентуації характеру журналіст може проявляти надмірну експресію, швидке збудження, схильність до захоплення й відчаю?
- A) Демонстративний
 - B) Екзальтований
 - C) Гіпертимний
 - D) Циклотимний
15. Яке з визначень найбільш точно відображає сутність здібностей, за Б. М. Тепловим?
- A) Система соціальних ролей, які опановує особистість у процесі діяльності
 - B) Психологічні властивості, що формуються лише через навчання
 - C) Індивідуально-психологічні особливості, які є умовами успішного виконання діяльності
 - D) Інтелектуальні навички, що базуються на загальних знаннях
16. Що є базовою передумовою розвитку здібностей?
- A) Участь у професійних конкурсах
 - B) Постійна практика і систематичні вправи
 - C) Високий рівень інтелектуального розвитку
 - D) Соціальна активність у колективі
17. Що відноситься до загальних здібностей журналіста?
- A) Літературно-художній стиль
 - B) Аналітична гнучкість, критичність мислення, увага
 - C) Технічне володіння апаратурою
 - D) Орієнтація у жанровому розмаїтті журналістики
18. Як співвідносяться загальні та спеціальні здібності у структурі обдарованості журналіста?
- A) Вони не впливають одна на одну
 - B) Вони формуються ізольовано
 - C) Вони взаємозалежні і взаємозбагачують одна одну
 - D) Лише спеціальні здібності мають значення у професії
19. Який із наведених компонентів інтелекту відповідає за здатність створювати нові образи в процесі відображення дійсності?
- A) Пам'ять
 - B) Увага
 - C) Мислення
 - D) Уява

20. У чому полягає специфіка соціологічної уяви журналіста?

- A) У здатності емоційно впливати на аудиторію
- B) У прагненні до естетичного викладу думок
- C) У вмінні поєднувати різні перспективи та адекватно розуміти суспільство
- D) У використанні шаблонів і архетипів у мисленні

21. Який тип пам'яті найбільше визначає ефективність роботи аналітика або публіциста?

- A) Зоровий
- B) Образний
- C) Логічний
- D) Слуховий

22. Що є основою здібностей журналіста, згідно з текстом лекції?

- A) Розвинена мова
- B) Літературний смак
- C) Інтелект
- D) Ерудиція

23. Яке з наведених суджень найточніше характеризує інтуїцію журналіста?

- A) Це форма емоційного реагування на зміст інформації
- B) Це автоматизоване мислення, що базується на логіці
- C) Це здатність швидко знаходити рішення без повного логічного аналізу
- D) Це результат багаторічної теоретичної підготовки

24. Що є основною ознакою діалектичного мислення, необхідного журналісту?

- A) Здатність мислити спрощено і поверхнево
- B) Вміння розглядати явища в їх суперечливості, зв'язках, розвитку
- C) Орієнтація виключно на особистий досвід
- D) Уміння уникати конфліктних тем

ТЕМА 3

1. Яке з наведених визначень найкраще описує *групу* відповідно до тексту лекції?

- A. Спільність людей, об'єднаних лише просторовою близькістю.
- B. Дві і більше осіб, які безпосередньо контактують, об'єднанні спільною метою та завданнями, що є підґрунтям для виникнення взаємодії.
- B. Велика спільнота, виділена на основі певних соціальних ознак, що не передбачає постійної взаємодії.
- Г. Згуртований колектив фахівців, які поділяють колективну відповідальність за результат.

2. Що є однією з головних ознак групи?

- A. Висока продуктивність праці.
- B. Поділ колективної відповідальності.
- B. Зміст, характер, цілі та завдання спільної діяльності.
- Г. Наявність фінальної стадії розформування (Adjourning).

3. Який приклад належить до категорії Малі групи?

- А. Мешканці Луцька.
- Б. Народності.
- В. Сім'я, студентська група, компанія друзів.
- Г. Класи.

4. Яким шляхом створюються Неформальні групи?

- А. Планується організацією.
- Б. Створюється за рішенням керівництва.
- В. Створюються стихійно на підставі спільності інтересів, симпатій чи єдності поглядів.
- Г. Призначається організацією.

5. Що є основним джерелом контролю у Формальних групах?

- А. Діють громадські санкції.
- Б. Персональний вплив.
- В. Спирається на покарання, грошові винагороди.
- Г. Розвиваються спонтанно.

6. Хто ввів термін «Референтна група» у науковий обіг?

- А. Г. Андрєєва.
- Б. Брюс Такман.
- В. Герберт Хаймен (H. Hyman).
- Г. Аллан Дрекслер.

7. Як називається група, погляди, норми та цінності якої є взірцем для особистості, за якими вона формує свої життєві ідеали?

- А. Нереперентна група (група приналежності).
- Б. Референтна група.
- В. Функціональна група.

8. Яка група, згідно з класифікацією, є носієм матеріальних або інших благ, важливих для індивіда?

- А. Ціннісна референтна група.
- Б. Інформаційна референтна група.
- В. Група самоідентифікації.
- Г. Утилітарна референтна група.

Розділ 2. Група і команда. Ефективність

9. Згідно з Г. Андрєєвою, якою є ключова характеристика малої групи?

- А. Група, в якій соціальні відносини виступають у формі безпосередніх особистісних контактів.
- Б. Група, що є лише вторинною.
- В. Група, об'єднана спільною метою та завданнями без необхідності особистого контакту.
- Г. Група, в якій неформальні відносини мають більше значення, ніж формальні.

10. Які причини формування груп пов'язані з потребами в пошані та самовираженні?
- А. Фізичні (природні) причини.
 - Б. Економічні причини.
 - В. Соціально-психологічні причини.
 - Г. Технологічні причини.
11. Команда, згідно з джерелом, є більш реалістичною, прагматичною і позбавленою ідеологічних ярликів порівняно з чим?
- А. З малою групою.
 - Б. З колективом.
 - В. З функціональною групою.
 - Г. З крос-функціональною командою.
12. Що є однією з трьох характеристик, властивих усім командам, згідно з визначенням у джерелі?
- А. Призначення лідера організацією.
 - Б. Взаємозалежність (індивідуальний внесок і залежність від роботи кожного).
 - В. Досягнення прибутку як основна мета.
 - Г. Мінімум 20 членів.
13. Який вид команд формується з представників різних підрозділів формальної організації та відображає їх інтереси?
- А. Інтактна команда.
 - Б. Управлінська команда.
 - В. Команда проекту.
 - Г. Крос-функціональна команда.
14. За якого випадку команди НЕ ефективні?
- А. При необхідності координації складних робіт.
 - Б. Коли потрібно швидко знайти рішення.
 - В. При розробці стратегій в умовах високої невизначеності середовища.
 - Г. За високого ступеня опору стратегічним змінам.
15. Який розмір малої групи вважається оптимальним варіантом?
- А. Діада.
 - Б. 7-9 осіб.
 - В. 5-12 осіб.
 - Г. Понад 30 осіб.
16. Як називають психологічно схожих один на одного людей, що складають композицію групи?
- А. Гетерогенні.
 - Б. Змішані.
 - В. Однорідні (гомогенні).
 - Г. Децентралізовані.

17. Що, відповідно до джерела, є соціально-психологічною характеристикою положення людини в системі внутрішньогрупових відносин та ступенем її авторитетності?

- А. Роль.
- Б. Канал комунікації.
- В. Статус людини у групі.
- Г. Композиція групи.

Розділ 3. Стадії та ролі в команді

18. Яку стадію Брюс Такман додав до своєї моделі у 1977 році?

- А. Формування (Forming).
- Б. Конфлікти (Storming).
- В. Розформування (Adjourning).
- Г. Нормування (Norming).

19. Яка стадія існування команди за Такманом характеризується конкуренцією і конфліктом у взаєминах з приводу спрямованості групової діяльності?

- А. Формування (Forming).
- Б. Конфліктна стадія (Storming).
- В. Нормування (Norming).
- Г. Виконання (Performing).

20. У моделі командної ефективності Дрекслера/Сіббета, який етап відповідає питанню: «Чи є у нас часові рамки? Бюджет? Ресурси? Давайте зробимо все це!»?

- А. Орієнтація (Чому?).
- Б. Зобов'язання (Як?).
- В. Реалізація (Хто, Що, Коли, Де?).
- Г. Прояснення цілей (Що?).

21. Яка роль за М. Белбіним, що є важливою для формування збалансованої команди проекту, вважається управлінською за сутністю?

- А. Фахівець.
- Б. Генератор ідей.
- В. Робоча бджілка (виконавець).
- Г. Скрупульозний виконавець.

22. Яка з перелічених Белбіним ролей, згідно з прикладом журналістського колективу, відповідає за згладжування конфліктів, підтримку та підстраховку інших?

- А. «Реалізатор».
- Б. «Аналітик».
- В. «Командний працівник» (або «Душа колективу»).
- Г. «Доводчик».

23. Які дві ролі є найважливішими на етапі створення групи згідно з підходом Белбіна?
- А. «Критик» і «Фахівець».
 - Б. «Реалізатор» і «Скрупульозний виконавець».
 - В. «Локомотив» і «Координатор».
 - Г. «Мислитель» і «Шукач джерел».
24. Яка стадія команди за Такманом характеризується згуртованістю, готовністю учасників змінити упереджену думку на основі фактів, та розподілом лідерства?
- А. Forming.
 - Б. Storming.
 - В. Norming.
 - Г. Performing.
25. Згідно з концепцією Белбіна, скільки ролей у команді має якісно виконуватись для забезпечення успіху проєкту (збалансована команда)?
- А. Тільки перші три.
 - Б. Дві ролі (функціональна та роль у групі).
 - В. Усі вищевказані ролі (повний набір управлінських та виконавчих).
 - Г. Сім управлінських ролей.

ТЕМА 4.

1. Хто є особою, на яку офіційно покладено функції управління організацією і яка несе повну відповідальність перед законом за результати роботи підлеглих?
- А. Менеджер
 - Б. Лідер
 - В. Керівник
 - Г. Координатор
2. Керівник якого рівня управління вважається "менеджером" в умовах ринкової економіки, згідно з джерелами?
- А. Вищої ланки (директор)
 - Б. Середньої ланки (начальник цеху, завідувач відділом)
 - В. Нижчої ланки (бригадир)
 - Г. Неформального управління
3. Хто спонтанно висувається на роль неофіційного керівника за умов значущої ситуації, щоб забезпечити організацію спільної діяльності?
- А. Менеджер
 - Б. Керівник
 - В. Лідер
 - Г. Архіваріус
4. Що є основою процесу керівництва, згідно з джерелами?
- А. Соціальна взаємодія
 - Б. Вплив та влада

- В. Особистісні якості
- Г. Здійснення ролі координатора

5. На чому ґрунтується процес лідерства?

- А. Використання офіційних санкцій
- Б. Призначення посадової особи
- В. Соціальна взаємодія, визнання професіоналізму та компетентності
- Г. Представлення групи в зовнішній сфері відносин

6. Яка ключова відмінність існує між керівником та лідером щодо механізму їхнього становлення?

- А. Керівник несе відповідальність перед законом, а лідер – ні
- Б. Керівника призначають офіційно, а лідер формується стихійно
- В. Керівник обмежений відносинами в групі, а лідер – ні
- Г. Керівник представляє групу в зовнішній сфері, а лідер – ні

7. Яка ситуація взаємодії керівника і лідера (як різних осіб) не сприятиме успішній діяльності групи?

- А. Лідер і керівник — одна і та сама особа
- Б. Лідер і керівник знаходять точки взаємодії на основі взаємоповаги
- В. Лідер і керівник — різні особи, які не знаходять спільних точки взаємодії
- Г. Керівник, будучи лідером, здійснює свої функції через призму неформального лідера

8. Який принцип управління домінував у стилі керівника-диктатора до початку ХХ століття?

- А. Принцип справедливості
- Б. Наглядно-командне управління
- В. Принцип колегіальності
- Г. Принцип самоорганізації

9. Який тип керівника серед своїх характерологічних рис має схильність до обману, необов'язковості та виконує споживацьку функцію, маніпулюючи цінами під час перепродажу?

- А. Керівник-диктатор
- Б. Керівник-патерналіст
- В. Керівник-маклер
- Г. Керівник-творець

10. Який тип керівника, згідно з джерелами, є творчою, спрямованою в майбутнє людиною, що вміє пристосовуватися до нових умов і готова до співробітництва та нововведень?

- А. Диктатор
- Б. Патерналіст
- В. Сучасний керівник
- Г. Маклер

11. Який підтип керівників із «Борців з джунглями» (за однією з типологій) описується як переможці, які досягли успіху і будують свою імперію?
- А. Лисиці
 - Б. Гравці
 - В. Леви
 - Г. Майстри
12. Який тип керівника, згідно з типологією, ідентифікує себе з компанією, дбає більше про безпеку, ніж про успіхи, і створює доброзичливу атмосферу?
- А. «Майстри»
 - Б. «Борці з джунглями»
 - В. «Люди компанії»
 - Г. «Гравці»
13. За типологією Ю. Красовського, до якої групи належать типи «творець» і «незамінний», які становлять ділову основу організації?
- А. «Ажурні»
 - Б. «Гравці»
 - В. «Опорні»
 - Г. «Скептики»
14. Якою була ціль досліджень у межах Теорії особистих якостей лідера («теорії рис»)?
- А. Створити основу для класифікації стилів поведінки керівника
 - Б. Виявити особистісні характеристики ефективних керівників
 - В. Вивчити умови, в яких відбувається лідерство як процес
 - Г. Розглянути цінності як основні детермінанти взаємодії
15. Яка з груп лідерських якостей включає організованість, дипломатичність, обов'язковість, відповідальність та ризикованість?
- А. Психологічні якості
 - Б. Інтелектуальні якості
 - В. Ділові якості
 - Г. Фізіологічні якості.
16. Яка теорія лідерства стверджує, що лідерство є вродженою, а не набутою рисою, і лідери вже такими народжуються?
- А. Теорія лідерських якостей
 - Б. Ситуаційна теорія лідерства
 - В. Теорія «великих людей»
 - Г. Поведінковий підхід
17. Який висновок зробив «Поведінковий підхід до лідерства» щодо ефективності керівника?
- А. Ефективність лідерства визначається лише ситуацією.

- Б. Ефективність керівника визначається не так особистісними якостями, як стилем його поведінки стосовно підлеглих.
- В. Ефективність залежить від вродженої харизми.
- Г. Ефективність визначається набором інтелектуальних якостей.

18. Згідно з ситуаційною теорією лідерства Фреда Фідлера, на які два типи поділяються лідери?

- А. Трансформаційні та транзакційні
- Б. Інноваційні та відповідальні
- В. Орієнтовані на задачу та орієнтовані на взаємовідносини
- Г. Харизматичні та авторитарні

19. Які три риси харизматичного лідера виявив Роберт Хаус у результаті аналізу?

- А. Чесність, комунікабельність, співчуття
- Б. Потреба у владі, впевненість у собі, переконаність у своїх уявленнях
- В. Організованість, скрупульозність, педантичність
- Г. Інтелект, логіка, інтуїтивність

20. У чому полягає відмінність трансформаційного лідерства від харизматичного?

- А. Трансформаційні лідери зосереджені на підтримці статусу-кво.
- Б. Трансформаційні лідери мають особливі здібності до впровадження інновацій і проведення змін.
- В. Трансформаційні лідери використовують лише формальні санкції.
- Г. Трансформаційні лідери не потребують довіри послідовників.

21. Яка зі стратегій Бенніса і Нануса передбачає створення іміджу за рахунок тлумачення і поширення своїх поглядів та підтримки курсу, що формує довіру?

- А. Увага через передбачення
- Б. Визначення сенсу шляхом комунікації
- В. Довіра через позиціонування
- Г. Розширення повноважень через позитивний егоїзм

22. Як називається філософія лідерства, за якої особистість взаємодіє з іншими на основі отриманого авторитету, а не з позицій чи титулів?

- А. Відповідальне лідерство
- Б. Лідерство служіння
- В. Інноваційне лідерство
- Г. Трансформаційне лідерство

23. Що таке «стиль керівництва»?

- А. Набір особистісних якостей, необхідних для лідера.
- Б. Способи визначення субординаційних відносин.
- В. Система принципів, методів і прийомів впливу на підлеглих.
- Г. Поведінка лідера, що відповідає зовнішнім потребам групи.

24. Який стиль керівництва може призвести до низької дисципліни, але при цьому заохочує ініціативу та базується на колегіальності прийняття рішень?
- А. Авторитарний (директивний)
 - Б. Ліберальний (номінальний)
 - В. Демократичний
 - Г. Синтетичний (комбінований)
25. Коли використання елементів Ліберального стилю керівництва може виявитися доречним та дієвим?
- А. В екстремальних ситуаціях, що вимагають швидкого реагування
 - Б. Коли група складається з працівників, здатних до самоорганізації та самоконтролю
 - В. При формуванні стратегічних планів на довгострокову перспективу
 - Г. При необхідності жорсткого наглядово-командного управління

ТЕМА 5

1. Коли поняття маніпуляції як наукової категорії було введено в обіг західними політологами?
- А. У 80-х роках ХХ ст.
 - Б. У 40–50-х роках ХХ ст.
 - В. На початку ХІХ ст.
 - Г. У 60-х роках ХХ ст.
2. Який вид маніпуляцій, на відміну від економічних, майже повністю безконтрольний на рівні державних каналів комунікацій?
- А. Рекламні маніпуляції
 - Б. Мовні маніпуляції
 - В. Адміністративні маніпуляції
 - Г. Інформаційні маніпуляції
3. Згідно з Г. Грачовим, що є кінцевою метою маніпулятивних акцій, спрямованих на програмування думок, намірів та психічних станів мас?
- А. Забезпечення демократичних виборів
 - Б. Заохочення до свободи вибору
 - В. Контроль над населенням, його керованість
 - Г. Встановлення соціальної гармонії
4. Який тип маніпуляцій сфокусований не на масах, а на одній чи кількох особах, проявляючись у вигляді сімейних або корпоративних зловживань?
- А. Адміністративні
 - Б. Міжособистісні чи побутові
 - В. Рекламні
 - Г. Мовні
5. Що, згідно з визначенням В. Авченка, є основною ознакою політичної маніпуляції?

- А. Відкрите нав'язування волі
 - Б. Приховане управління політичною свідомістю і поведінкою
 - В. Дії, спрямовані на забезпечення фінансового зиску
 - Г. Виключно вербальний вплив на емоції
6. Яка з перерахованих причин є об'єктивною засадою маніпулятивності, що пояснює розрив між реальною дійсністю та її медіависвітленням?
- А. Потреба в підказках
 - Б. Необхідність добору
 - В. Введення в оману
 - Г. Приховування справжньої інформації
7. Як називається об'єктивний чинник трансформації події в новину, коли зі 100% характеристик події в новину може потрапити лише мала їх частина?
- А. Погляд на подію
 - Б. Потреба в підказках
 - В. Спрощення
 - Г. Додаткові сенси
8. Чому телебачення, на відміну від газети, стало заміником думання для людини?
- А. Воно надає простір для додумування
 - Б. Воно залишає простір для сперечань
 - В. Ми отримуємо звідти готові факти й готові інтерпретації
 - Г. Воно завжди показує лише візуальну інформацію
9. Яка інформація має вищий рівень довіри та довше зберігається в пам'яті людини?
- А. Вербальна інформація
 - Б. Письмова інформація
 - В. Візуальна інформація
 - Г. Емоційна інформація
10. Що є головною функцією масмедіа в масовій свідомості?
- А. Забезпечення об'єктивного висвітлення дійсності
 - Б. Підтримка в масовій свідомості домінантної в цьому суспільстві моделі світу
 - В. Створення простору для альтернативних поглядів
 - Г. Демонстрація розрізнення правильних і неправильних вчинків
11. Як називається центральне поняття керування масовою свідомістю, що представляє перелік подій, які потрапляють на перші сторінки?
- А. Спіраль мовчання
 - Б. Мозаїка подій
 - В. Інформаційний порядок денний
 - Г. Динамічне програмування

12. Чому дії влади завжди матимуть більше значення для населення, ніж дії опозиції?
- А. Бо опозиція не може створювати новин.
 - Б. Бо дії влади зачіпають населення напряду.
 - В. Бо опозиція має лише вербальний вплив.
 - Г. Бо влада має більше можливостей для створення наративів.
13. Хто запропонував теорію «Спіралі мовчання»?
- А. Густав Лебон
 - Б. Елізабет Ноель-Нойманн
 - В. Джордж Лакофф
 - Г. Іцхак Адізес
14. На чому базується модель поведінки, коли людина воліє промовчати відповідно до теорії «Спіралі мовчання»?
- А. На постійному доступі до соціологічних досліджень
 - Б. На страху бути ізольованою
 - В. На впевненості у власній думці
 - Г. На очікуванні, що домінантна думка зміниться
15. Чим характеризується будь-який масовий продукт, що повинен охопити велику аудиторію?
- А. Повинен бути максимально складним і мати альтернативні погляди
 - Б. Приречений уникати складнощів і бути максимально простим
 - В. Повинен мати не більше чотирьох Євангелій
 - Г. Повинен охоплювати лише ті теми, які є домінантними
16. Який парадоксальний наслідок, пов'язаний з Інтернетом, відзначають дослідники щодо теорії порядку денного (Agenda Setting)?
- А. Вона стає домінантною.
 - Б. Вона зникає і поступається «Теорії спіралі мовчання».
 - В. Її вплив посилюється.
 - Г. Вона повністю втрачає свою актуальність.
17. Що, за Лакоффом, допомагає нам розуміти світ?
- А. Наративи
 - Б. Факти
 - В. Фрейми
 - Г. Символи
18. Яку ціль переслідує мобілізаційний наратив?
- А. Створити хаос і безлад
 - Б. Об'єднати суспільство на революційну зміну
 - В. Підтримати стабілізацію соціосистеми
 - Г. Виправдати дії поганого короля

19. Як наратив впливає на тексти, які не відповідають йому?
- А. Вони підсилюються.
 - Б. Вони відкидаються без потреби в цензурі.
 - В. Вони обов'язково потрапляють у масову свідомість.
 - Г. Вони створюють системну картину світу.
20. Що, за теорією Лакоффа, є ролями фрейму «Спасіння»?
- А. Король, підлеглі, опозиція
 - Б. Герой, Жертва, Злодій і Помічники
 - В. Адміністратор, Підприємець, Інтегратор
 - Г. Скептик, Мораліст, Попелюшка
21. Які фрейми, за Лакоффом, задають наш «здоровий глузд» і не піддаються швидким змінам?
- А. Поверхневі фрейми
 - Б. Глибинні фрейми
 - В. Епізодичні фрейми
 - Г. Тематичні фрейми
22. Який висновок слід винести з когнітивної науки щодо фактів?
- А. Самі собою факти зроблять вас вільними.
 - Б. Факти мають сенс лише в контексті.
 - В. Факти слід завжди спростовувати.
 - Г. Факти є вторинними, а фреймінг — ні.
23. Який формат новин (за Ш. Аенгаром) розповідає про конкретну ситуацію, розкриваючи окремі приклади (наприклад, тінейджер-наркоман)?
- А. Тематичні новини
 - Б. Системні новини
 - В. Епізодичні новини
 - Г. Аналітичні новини
24. Який тип відповідальності приписується в більшості випадків при домінуванні епізодичних новин на екрані?
- А. Суспільна відповідальність
 - Б. Державна відповідальність
 - В. Індивідуальна відповідальність жертвам або злочинцям
 - Г. Відповідальність причини
25. Скільки відсотків своїх дій, за підрахунками, мозок виконує поза нашою свідомістю, що дозволяє змінам проходити непоміченими?
- А. 50 %
 - Б. 75 %
 - В. 98 %
 - Г. 60 %

Натовп, паніка, чутки

1. Згідно з соціологічною характеристикою натовпу, яку специфічну особливість відзначають дослідники цього феномену (Г. Лебон, Г. Тард, З. Фрейд)?
 - А. Натовп є організованим поняттям, яке має чітку мету.
 - Б. Натовп не має пам'яті.
 - В. Натовп позначає лише велике, але нейтральне скупчення людей.
 - Г. Натовп – це довготривала та стабільна спільнота.

2. Яка характеристика є визначальною для натовпу?
 - А. Високий рівень емоційного збудження та зовнішня активність.
 - Б. Відсутність (прихованість) емоційного збудження.
 - В. Спільні ритмічні рухи учасників.
 - Г. Деструктивна, руйнівна поведінка щодо предметів і людей.

3. Який прояв індивіда в натовпі змушує його припиняти відповідати за власні вчинки, оскільки він діє «як всі», загубившись у «безликій масі»?
 - А. Соціальна деградація.
 - Б. Стан гіпнотичного трансю.
 - В. Безвідповідальність.
 - Г. Анонімність.

4. Який тип натовпу, згідно з класифікацією за характером поведінки, об'єднаний спільними почуттями (радість, протест, горе) і є небезпечним, якщо його учасники починають спільні ритмічні рухи?
 - А. Конвенційний натовп.
 - Б. Агресивний натовп.
 - В. Випадковий натовп.
 - Г. Експресивний натовп.

5. Згідно з американським соціологом Т. Шибутані, що таке чутки?
 - А. Недостовірні інформації, що стосуються лише міжособистісних стосунків.
 - Б. Імпровізовані новини, що з'явилися внаслідок колективного обговорення.
 - В. Повідомлення, яке циркулює лише у звуковій формі «по секрету».
 - Г. Інформація, вірогідність якої вже встановлена.

6. Яка умова, окрім наявності інтересу до теми, є абсолютно необхідною для виникнення чуток?
 - А. Присутність неформального лідера в групі.
 - Б. Відсутність дефіциту надійної інформації.
 - В. Наявність предметної інформації та канал, по якому вона передається.
 - Г. Тривале перебування групи в обстановці нудьги.

7. Який вид чуток відображає надії, сподівання, очікування і благодійний настрій маси людей?
 - А. Чутки-залякування.
 - Б. Агресивні чутки.

В. Чутки-бажання.

Г. Достовірні чутки з елементами неправдоподібності.

8. Яка відмінність, з точки зору психологів, є ключовою між чутками та плітками?

А. Чутки мають більш «особистий» характер, а плітки знеособлені.

Б. Чутки функціонують виключно у звуковій формі, а плітки – ні.

В. Предметом плітки завжди є люди у міжособистісних стосунках, тоді як чутка не обов'язково стосується людей і знеособлена.

Г. Чутки мають багато деталей, а плітки – ні.

9. Паніка виникає як емоційний стан внаслідок недостачі чи надлишку якої умови?

А. Загрози ізоляції.

Б. Індивідуальної відповідальності.

В. Візуальної інформації.

Г. Інформації в умовах реальної чи уявної загрозової ситуації.

10. Який прийом, згідно з рекомендаціями боротьби з панікою, може ефективно використовуватися, оскільки він має витверезну дію та допомагає зняти панічну напругу?

А. Посилення охорони по периметру натовпу.

Б. Гумор, особливо озвучений популярною людиною.

В. Стрімке розділення натовпу для відчуття безпорадності.

Г. Швидкі ритми для попередження масової агресії.

ТЕМА 6

1. Як філософська енциклопедія визначає конфлікт?

А. Протиріччя, що важко вирішити, пов'язане з гострими емоційними переживаннями.

Б. Форма відношень між потенційними й актуальними суб'єктами соціальної дії.

В. Крайній випадок загострення протиріч.

Г. Зіткнення протилежно спрямованих цілей та інтересів.

2. Який тип конфлікту, згідно з класифікацією за наслідками, гальмує розвиток колективу, послаблює його єдність та погіршує соціально-психологічний клімат?

А. Конструктивний.

Б. Деструктивний.

В. Латентний.

Г. Ендогенний.

3. Згідно з формулою конфлікту $K=KC+I$, який компонент визначається як збіг обставин, що є приводом до конфлікту?

А. Конфліктна ситуація (КС).

Б. Конфліктоген.

В. Інцидент (І).

Г. Протидія.

4. Що викликає конфлікт ?
- А. Нещирість.
 - Б. Мовчанка, яка провокує.
 - В. Хвастощі.
 - Г. Усі варіанти правильні.
5. Який тип внутрішньоособистісного конфлікту передбачає вибір одного з двох сприятливих варіантів?
- А. Конфлікт "плюс – мінус".
 - Б. Конфлікт "мінус – мінус".
 - В. Конфлікт "плюс – плюс".
 - Г. Рольовий конфлікт.
6. Який тип конфлікту, за класифікацією М. Дейча, має відбутися, але не виникає, оскільки не усвідомлюється конфліктуючими сторонами?
- А. Реальний конфлікт.
 - Б. Зміщений конфлікт.
 - В. Латентний конфлікт.
 - Г. Хибний конфлікт.
7. Як називається конфлікт, де метою кожного суб'єкта є переконати опонента і довести свою точку зору, наприклад, під час дебатів у Верховній Раді?
- А. Конфлікт інтересів.
 - Б. Когнікативний конфлікт.
 - В. Міжособистісний конфлікт.
 - Г. Економічний конфлікт.
8. Який відсоток робочого часу, за даними психологічних досліджень, становить втрата від конфліктів та післяконфліктних переживань?
- А. Близько 5%.
 - Б. Близько 15%.
 - В. Близько 25%.
 - Г. Близько 50%.
9. Який етап розвитку конфлікту завжди супроводжується емоційним напруженням, коли інша сторона усвідомлює, що їй перешкоджають досягти мети?
- А. Фаза спаду.
 - Б. Розвиток об'єктивної конфліктної ситуації.
 - В. Пік конфлікту.
 - Г. Усвідомлення ситуації як конфліктної.
10. На якій фазі розвитку конфлікту, згідно з Таблицею 6.1 (Конспект лекцій), можливості його вирішення є найменшими (5%)?
- А. Початкова фаза.
 - Б. Фаза підйому.

- В. Пік конфлікту.
- Г. Фаза спаду.

11. Який фактор міжособистісного конфлікту може призводити до через неправильне пояснення вчинків опонента, коли виходячи з риси «Х» йому приписують рису «У»?

- А. Несумлінне виконання обов'язків.
- Б. Неадекватність «імплицитної теорії особистості».
- В. Низька професійна підготовка.
- Г. Відсутність одного об'єкта, необхідного різним людям.

12. Як називається стиль розв'язання конфлікту, який передбачає спільний пошук рішення, що відповідає інтересам усіх сторін, та вимагає часу для аналізу ?

- А. Компроміс.
- Б. Відсторонення.
- В. Боротьба (Конкуренція).
- Г. Співпраця

13. У яких випадках, згідно з джерелами, доцільно обрати стиль КОМПРОМІС?

- А. Коли предмет конфлікту доволі складний і потребує детального обговорення.
- Б. Коли сторони доброзичливо ставляться одна до одної.
- В. Коли потрібно швидко досягнути тимчасової угоди.
- Г. Коли для двох сторін їхні інтереси дуже важливі.

14. Яку роль повинен виконувати керівник, якщо групові цінності суперечать інтересам організації?

- А. Прийняти позицію групи, щоб уникнути конфлікту.
- Б. Потрапити під вплив групи для збереження гармонії.
- В. Завжди підтримувати ту сторону, яка має вищий статус.
- Г. Стати новою конфліктуючою стороною на принциповій основі.

15. Що, згідно з Дж. Скоттом, слід робити, щоб звільнитися від негативних емоцій після конфлікту?

- А. Негайно переконати скептиків.
- Б. Навчитися вибачати самому собі.
- В. Знизити свою самооцінку.
- Г. Не допускати впливу інших людей на свою позицію

16. Який тип міжнародного конфлікту виникає, коли є розбіжності щодо розподілу багатства чи ресурсів держави або країни, і часто пов'язаний з питанням глобалізації?

- А. Дипломатичний конфлікт.
- Б. Економічний конфлікт.
- В. Релігійний конфлікт.
- Г. Військовий конфлікт.

17. Яка боротьба є прикладом дипломатичного конфлікту між США та СРСР, що загострилася до такої важкої міри, що породила Корейську і В'єтнамську війни?
- А. Ізраїльсько-палестинський конфлікт.
 - Б. Холодна війна.
 - В. Протестантська Реформація.
 - Г. Громадянська війна.
18. Який принцип вважається головним професійним стандартом, якого повинен дотримуватися журналіст під час висвітлення конфлікту?
- А. Координація з владою для підтримки стабілізації.
 - Б. Достовірність та неупередженість.
 - В. Нарощування аудиторії для рекламодавців.
 - Г. Подання іншої, ніж у центральних медіа, інформаційної картини.
19. Яка дія є головним обов'язком журналіста під час конфлікту?
- А. Домагатися, щоб його позиція була представлена у ЗМІ.
 - Б. Ретельна перевірка інформації в незалежних один від одного джерелах.
 - В. Надавати оцінки та власні судження, як вихід зі складної ситуації.
 - Г. Бути щирим з аудиторією.
20. Яку роль, згідно з джерелами, можуть виконувати ЗМІ під час висвітлення конфлікту, контактуючи з усіма сторонами?
- А. Ретранслятора.
 - Б. Контролера.
 - В. Медіатора.
 - Г. Пропагандиста.
21. Який формат новин, за Ш. Аєнгаром, ставить проблеми у загальніший контекст, надаючи бекграунд ситуації (наприклад, згадування про урядові витрати)?
- А. Епізодичний фрейм.
 - Б. Тематичний фрейм.
 - В. Візуальний фрейм.
 - Г. Індивідуальний фрейм.
22. Чому, згідно з джерелами, телебачення є принципово цікавим для держави?
- А. Бо воно має поверхневі пропагандистські можливості.
 - Б. Бо воно має приховані та глибинні можливості підказати глядачеві зміщення відповідальності з суспільства на індивіда.
 - В. Бо воно показує лише епізодичні новини.
 - Г. Бо воно не може змінити фрейми у свідомості глядачів.
23. Який наратив, згідно з джерелами, розповідає про успіхи влади у піклуванні про народ?
- А. Наратив опозиції.

- Б. Мобілізаційний наратив.
- В. Наратив влади.
- Г. Наратив Попелюшки.

24. Який висновок щодо фактів слід винести з когнітивної науки?

- А. Факти зроблять вас вільними.
- Б. Факти не мають сенсу без контексту.
- В. Фрейми є вторинними, а факти — ні.
- Г. Факти слід завжди спростовувати.

25. Чим журналіст може привернути увагу аудиторії і забезпечити фінансову стабільність невеликого нішевого медіа?

- А. Писати про велику політику.
- Б. Мати мільйони передплатників.
- В. Звернутися до тих, хто переїхав, але зберігає ностальгійні спогади про місцевість.
- Г. Критикувати владу.

ТЕМА 7

1. Яке питання, згідно з джерелом, залишається суперечливим щодо володіння іміджем?

- А. Чи впливає імідж на комерційний успіх.
- Б. Чи володіють іміджем особи й організації, які не працюють над ним свідомо.
- В. Чи є імідж і репутація тотожними поняттями.
- Г. Чи можуть неpubлічні особи мати імідж.

2. Від якого латинського слова походить термін «імідж» (image)?

- А. *Imitatio*.
- Б. *Imitari*.
- В. *Imāgo*.
- Г. *Império*.

3. Який вид професійної діяльності, за Л. Федотовою, часто пов'язують із поняттям «імідж»?

- А. Маркетинг.
- Б. Іміджелогія.
- В. PR (Public Relations).
- Г. Реклама.

4. Яка з взаємно протилежних категорій (за Г. Почепцовим) розрізняє імідж як певний зміст свідомості та як набір атрибутів особи чи підприємства (наприклад, логотип, слоган)?

- А. Когнітивне – емоційне.
- Б. Об'єктивне – суб'єктивне.
- В. Природне – штучне.
- Г. Стихійне – цілеспрямоване.

5. Згідно з визначенням Г. Почепцова, синтетичний образ, що складається у свідомості людей щодо соціального об'єкта, має спонукати до:
- А. Формування бренду.
 - Б. Підвищення рівня довіри з боку соціуму.
 - В. Певної соціальної поведінки.
 - Г. Звеличування особистості.
6. Яке подвійне значення має категорія іміджу в контексті журналістської діяльності?
- А. Журналіст має бути провладним або опозиційним.
 - Б. Журналіст є одночасно редактором і диктором.
 - В. Журналіст формує імідж інших осіб та організацій, і водночас сам має бути носієм органічного іміджу.
 - Г. Журналіст має виступати викривачем та лідером думок.
7. Що є обов'язковою умовою для виникнення довіри до наданої журналістом інформації?
- А. Харизматичність, чіткість і виразність образу.
 - Б. Органічний імідж, котрий виокремлює його з-поміж інших представників професії та викликає довіру.
 - В. Рівень публічності й відкритості.
 - Г. Універсальність чи вузька спеціалізація.
8. Яка з перелічених іпостасей (ролей) журналіста є однією з основних з точки зору категорії іміджу?
- А. Журналіст-керівник.
 - Б. Журналіст-історик.
 - В. Журналіст-аналітик.
 - Г. Журналіст-філософ.
9. Який з критеріїв визначення іміджу у сфері журналістики стосується його фінансової успішності та професійної затребуваності?
- А. Рівень довіри з боку соціуму.
 - Б. Рівень об'єктивності.
 - В. Рівень успішності.
 - Г. Сталість / змінюваність образу.
10. Що Г. Кузнецов виділяє як частину «трійки працюючого іміджу» у телевізійній журналістиці, окрім знання того, що хвилює аудиторію та гостроти розуму/почуття гумору?
- А. Виявлення цільової аудиторії.
 - Б. Вміння говорити мовою своєї аудиторії.
 - В. Вивчення емпіричних пристрастей телеглядачів.
 - Г. Наявність і категоричність подання власної думки.

11. Які три основні типи іміджів виділяються з огляду на носія іміджу?
- А. Імідж країни, імідж послуги, імідж лідера.
 - Б. Імідж особистості, корпоративний імідж та імідж товару.
 - В. Дзеркальний, бажаний та поточний іміджі.
 - Г. Емоційний, когнітивний та об'єктивний іміджі.
12. Яка конкретна мета формування іміджу товару?
- А. Залежність від ціни та доступності товару.
 - Б. Створення товару, що потребує постійної реклами.
 - В. Поява бренду, створення товару, який вже не потребує реклами.
 - Г. Зменшення асоціацій та вражень від товару.
13. Який тип іміджу описується як «образ-відображення себе самого» і є складовою іміджу не лише окремої людини, а й цілої організації?
- А. Бажаний (цільовий) імідж.
 - Б. Демонстративний імідж.
 - В. Поточний імідж.
 - Г. Дзеркальний імідж.
14. Яка з наведених особливостей притаманна «поточному іміджу»?
- А. Він формується виключно свідомо.
 - Б. Він є доволі сталим та інертним.
 - В. Він завжди повно і правильно відображає реальний об'єкт.
 - Г. Він створюється лише за допомогою ЗМІ та реклами.
15. Які три компоненти формують специфічний бренд – комплексний код іміджу?
- А. Репутація, ампула, місія.
 - Б. Легенда, місія та символ.
 - В. Габітарний, вербальний та ментальний.
 - Г. Вимоги, інтереси та потреби.
16. Яка функція іміджу, що належить до ціннісних, полягає в тому, що чарівність людей привносить у їхнє спілкування симпатію і доброзичливість?
- А. Функція особистісного звеличування.
 - Б. Функція комфортизації міжособистісних відносин.
 - В. Психотерапевтична функція.
 - Г. Функція міжособистісної адаптації.
17. Яка технологічна функція іміджу дозволяє зробити непомітними зовнішні недоліки (за допомогою макіяжу, одягу, аксесуарів)?
- А. Функція організації уваги.
 - Б. Функція висвічування кращих особистісно-ділових якостей.
 - В. Функція подолання вікових чи інших рубежів.
 - Г. Функція затінення негативних особистісних характеристик.

18. Який компонент особистого іміджу, згідно з А. Панасюком, включає власне зовнішність (одяг, аксесуари, зачіска, макіяж)?
- А. Кінетичний імідж.
 - Б. Вербальний імідж.
 - В. Габітарний імідж.
 - Г. Оречевлений імідж.
19. Який компонент особистого іміджу, згідно з Г. Монаховим, включає світоглядні та морально-етичні установки особи, притаманні їй соціальні стереотипи?
- А. Фоновий імідж.
 - Б. Ментальний імідж.
 - В. Імідж середовища.
 - Г. Кінетичний імідж.
20. Яка складова особистого іміджу (за іншою схемою) включає репутацію, амплуа, легенду та місію?
- А. Індивідуально-особистісні властивості.
 - Б. Іміджева символіка.
 - В. Соціально-рольові характеристики.
 - Г. Зовнішній вигляд.
21. До якого явища, що є іміджеформуючим чинником, належить мовленнєвий вплив на людей, при якому досягається мінімізація втрати інформації (наприклад, гарне мовлення)?
- А. Атракція.
 - Б. Рефлексивність.
 - В. Емпатичність.
 - Г. Фасцинація.
22. Який тип іміджеформуючої інформації людина отримує про особу опосередковано, коли ставлення формується на основі суджень інших людей?
- А. Кінетична.
 - Б. Пряма.
 - В. Непряма.
 - Г. Габітарна.
23. До якого чоловічого архетипу належить сильна духом особистість, котра кидає відоме заради пізнання невідомого, часто вдається до самотності й ізоляції?
- А. Воїн (Герой).
 - Б. Бунтар (Руйнівник).
 - В. Правитель.
 - Г. Шукач (Мандрівник).
24. Яку неформальну роль виконує жінка у діловому світі, від якої очікують емоційної підтримки, мудрості, розуміння та доброти?

- А. «Спокусниці».
- Б. «Залізної леді».
- В. «Матері».
- Г. «Сірого кардинала».

25. Які характеристики належать до латентних («невловимих», змістовних) складових образу тележурналіста, які впливають на інтелектуальну сферу глядачів?
- А. Зовнішній вигляд (стиль одягу).
 - Б. Невербальні комунікативні риси (міміка, жести).
 - В. Мовні особливості (тембр голосу, багатство інтонацій).
 - Г. Професіоналізм і дотримання етичних стандартів і законодавчих норм.

ТЕМА 8

1. Згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (1972 р.), стрес – це:
- А. Специфічна реакція організму на позитивні подразники.
 - Б. Неспецифічна реакція організму на будь-яку висунуту до нього вимогу.
 - В. Реакція нервової системи виключно на реальну фізичну загрозу.
 - Г. Стан, коли резерв організму підвищується.
2. Що відбувається з організмом на першій стадії стресу (Стадія тривожності)?
- А. Починається відновлення та наростає порушення життєвих функцій.
 - Б. Організм мобілізується для зустрічі із загрозою, відбувається згущення крові та підвищення тиску.
 - В. Захисні механізми виявляються неспроможними, і людина «згорає на роботі».
 - Г. Тіло адаптується до стресу і повертається до нормального стану.
3. Як називається стадія стресу, на якій людина думає: «Клас, зі мною все гаразд» і вчиться жити зі стресом, активізуючи розумову діяльність?
- А. Стадія виснаження.
 - Б. Стадія боротьби.
 - В. Стадія опору (резистентності, адаптації).
 - Г. Фаза шоку.
4. Що є головною небезпекою фази виснаження, якщо чинник стресу є сильним і тривалим?
- А. Людина відчуває, що її адаптаційний капітал зростає.
 - Б. Виникає неспроможність захисних механізмів, що може призвести до летальних випадків (наприклад, інсульту чи інфаркту).
 - В. Наростає здатність до аналізу та встановлення причинно-наслідкових зв'язків.
 - Г. Збільшується вміст лейкоцитів у крові.
5. Який вид стресу, згідно з джерелом, підвищує резерв організму та забезпечує термінову адаптацію до нових умов?
- А. Дистрес.

- Б. Психологічний стрес.
- В. Еустрес.
- Г. Перманентний стрес.

6. Що, згідно з джерелом, є головною причиною того, що стрес переходить у дистрес?

- А. Надмірне виділення адреналіну та норадреналіну.
- Б. Невідповідність між навантаженням та ресурсами, що має людина.
- В. Часте споживання тривожної інформації.
- Г. Багаторазове переживання травматичного досвіду.

7. Згідно з Гансом Сельє, адаптаційний капітал (ресурс) — це:

- А. Нескінченна величина, яку можна швидко поповнити.
- Б. Стала скінченна величина, яку, однак, можна поповнювати (набратися сил).
- В. Ресурс, що зростає в міру адаптації до стресу.
- Г. Психічний захисний механізм, який завжди спрацьовує.

8. Який гормон виділяється у великій кількості під впливом гіпофіза під час сильного стресу, викликаючи мобілізацію організму до боротьби чи втечі?

- А. Ендорфіни (Це відбувається при застиганні).
- Б. Адренкортикотропний гормон (АКТГ).
- В. Адреналін та норадреналін.
- Г. Дофамін.

9. Як називається третій варіант розвитку подій під час небезпеки, коли немає можливості для втечі та боротьби, що призводить до відчуття безпорадності?

- А. Фаза шоку.
- Б. Застигання (травматичні щипці).
- В. Фаза протишоку.
- Г. Дисоціація.

10. Який психічний захисний механізм проявляється в тому, що людина відчуває себе не собою – наприклад, героєм із фільму чи звіром?

- А. Дисоціація.
- Б. Деперсоналізація.
- В. Втрата відчуття реальності.
- Г. Гіпермобілізація.

11. Що є прикладом захисного механізму психіки, коли людина згадує подію й каже: «У мене таке враження, що я одночасно брав участь у цьому й наче бачив усе збоку»?

- А. Нав'язливі пошуки винуватця.
- Б. Деперсоналізація.
- В. Дисоціація.
- Г. Групоцентризм.

12. Що, згідно з міжнародною класифікацією, є умовою для визначення психотравми?
- А. Розчарування, фрустрація через нездійснення бажань.
 - Б. Експозиція до смерті або загрози життю, серйозного ушкодження чи сексуального насильства.
 - В. Сильний конфлікт із оточуючими.
 - Г. Постійна робота без відпочинку.
13. Який тип травми, згідно з джерелом, переживається важче, бо психіці складніше його опрацьовувати?
- А. Мототравма (наслідки одноразової події).
 - Б. Природні катастрофи.
 - В. Повторювані травми, спричинені людиною.
 - Г. Раптова втрата близьких.
14. Який тип пам'яті є ненаративним (не можна описати словами), не має часових орієнтирів (наче «тут і тепер») і регулюється мигдалеподібним тілом?
- А. Експліцитна пам'ять.
 - Б. Наративна пам'ять.
 - В. Імпліцитна (прихована) пам'ять.
 - Г. Біографічна пам'ять.
15. Де саме, згідно з джерелом, зберігається інформація про травматичну подію?
- А. У зоні гіпокампа.
 - Б. У зоні Брока.
 - В. В імпліцитній системі пам'яті.
 - Г. У експліцитній системі пам'яті.
16. Який чинник подолання травматичних наслідків допомагає людині «структурувати досвід, інформацію» та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки?
- А. Попередній досвід.
 - Б. Розум, когнітивна сила.
 - В. Молодий або старший вік.
 - Г. Механізми подолання (взірці поведінки).
17. Яка фаза травматичної кризи в суспільстві характеризується зростанням агресії та незадоволення через повільне відновлення?
- А. Героїчна фаза.
 - Б. Фаза медового місяця.
 - В. Фаза розчарування.
 - Г. Фаза повернення та стабілізації.
18. Що рекомендує психотерапевтка Сідні Томпкінс журналістам, щоб «перезавантажити мозок» після висвітлення неприємних новин?
- А. Вживати більше темного шоколаду.

- Б. Вірити, що кількість переглядів переважає дискомфорт.
- В. Тримати біля себе речі, що нагадують, як виглядає «нормальне» життя (фото, милі записки).
- Г. Повністю закриватися від емоцій.

19. Яка ознака, згідно з порадами психолога, є «тривожною» для журналіста і свідчить про повне відсторонення від реальності?

- А. Зростання рівня довіри до своєї роботи.
- Б. Закривання повністю (більше не зачіпають тривожні фото чи інтерв'ю).
- В. Постійна потреба у відпочинку.
- Г. Використання тимчасового відсторонення для виконання роботи.

20. Який підхід, згідно з дослідженнями, допомагає журналістам швидше вийти з травми і краще боротися зі стресом?

- А. Мотивація кількістю переглядів чи заробітною платнею.
- Б. Усвідомлення того, що хороша справа, яку роблять, переважає травматичний досвід.
- В. Завчасне звернення до психіатра за діагнозом ПТСР.
- Г. Уникнення говоріння з коханими та колегами про складні теми.

Психологія масмедіа. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми Медіакомунікації та PR, галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С7 Журналістика денної та заочної форм навчання/ уклад. А. М. Губіна. Луцьк: Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025, 56 с.

Комп'ютерний набір

А.М. Губіна

Підп. до друку 2025р.
Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.
Ум. друк. арк. ____ . Обл.-вид. арк.
Тираж ____ прим.

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету
43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – ВІП Луцького НТУ